Het voorbije najaar bij de Unie

Allez, Chantez!

Gespreksavond Meer wapens, meer vrede?

Cuatro Productions - Salto Amortale tijdens VITRINE PERPLX #3

De geur van bloedend gras

DiVerzen in Oostende

De warmste resto

Paul Verhaeghe en Dominique Willaert over onbehagen

De Kortrijkse Woonzaak

Lallen, brallen en knallen!

Dag publiek,

We zaten weer rond de lichtboom. In de winter gloedt het getwinkel anders. Een sterrenhemel naast de stove. Het knalde, lalde en bralde, we pakten dozen uit papier, kregen een muts of oorverwarmers, een treffend boek, we luisterden naar *Erbarme Dich* van Bach, prevelden stillekens *Stille Nacht* of zetten een Best of André Rieu op. Ja, soms doen we maar iets hé. Terwijl de menselijke kunst van het kerstverhaal een diepe betekenis heeft die niemand ontgaat: moeder en kind, een arme stal, als metafoor tijdloos en universeel, zeker als die zich in een Oekraïense bunker bevinden, in de straten van Brussel of onder een zeil plastiek in Groot-Brittannië. In 2023 in België, in Europa, nee toch? Een godvergeten schande is het!

In het verhaal *A Christmas Carol* van Charles Dickens komt de gulzige en rijke Scrooge tot inkeer door zijn nachtelijke confrontatie met zijn geweten. 's Morgens deelt hij zijn rijkdom met de gepijnigde wereld rond zich, hij scheldt schulden kwijt, schenkt geld om een ziek kind te redden. Uit zijn hart bloeien plots honderden rozen! Misschien kan dit aloude sprookje de makers van woekerwinsten en de aanstokers van onrecht de ogen openen.

Beste publiek,

Daar ligt **onze strijd**. Die voeren we met **verbeelding** als antidotum.

Intussen wensten we elkaar het allerbeste, pleegden een vers voor oudjaar op de sociale media of schreven een ouderwetse wenskaart aan de verre vriend, het oude lief. We knuffelden elkaar, zoenen mocht ook weer. We deden wat moeite voor elkaar, bij familie, vrienden, in onze verenigingen. In die warmte tussen mensen, dààr moeten we thuis geven.

Hoe meer we onze normen en waarden laten paren met die van anderen, hoe meer we van het onzichtbare leren, hoe meer we opkomen voor een betere wereld, een diverser leven, een rechtvaardig en humaan bestaan. Hoe sterker we de fragiele en kwetsbare kanten van onze huidige samenleving blootleggen, hoe meer we de duisteren van deze wereld het vuur aan de schenen kunnen leggen.

Dat, vrienden, is **onze strijd**, met **verbeelding** als puntige troost.

We vechten tegen het grote, dat we counteren via het kleine. Het narratief van het rechtse denken geven we een goeie linkse. We werken in het nabije, het directe, het mogelijke. De wind waait niet in onze richting, we zitten wat in het verweer, de kunstenaar, de arbeider, de bediende, de kleine ondernemer, de cafébaas, de leefloner, de gepensioneerde. De facturen komen vlug en zijn duur. Dat is voor iedereen zuur, maar voor diegenen die met een bestaansminimum elke maand ingaan zeker. Van verbeelding kun je niet eten, in poëzie is het lekker verdwalen en Mozart zet onze hersenen open, maar dat krijgt de gaten in onze systemen niet dicht.

We proberen in dialoog te gaan met iedereen, los van zijn politieke of religieuze overtuiging. We zijn mensen en praten met mensen. Misschien niet genoeg, misschien te oppervlakkig, misschien zonder oog te hebben voor de complexiteit van ieder zijn realiteit. Niet iedereen is sterk genoeg om het gevecht aan te gaan met zijn demonen. Maar veel van het onbehagen heeft een begrijpbare oorzaak, veel van het ongenoegen is herkenbaar, veel van de woede kent zijn geschiedenis. Die het oor te luisteren legt, hoort meestal terechte besognes en angst. Die angst is de dolk in het hart van de samenleving, ze schept afstand en vereenzaming, ze maakt ziek. Nee, in ons land van melk en honing maak je van goeie melk niet direct boter. Dat vergt werk, doorzetting, geduld. Maar wij mogen niet opgeven, de handen uit de mouwen in plaats van in de lucht!

Cher publiek,

Kom, ga mee, schrijf mee, speel mee, werk mee aan het positieve, met een kritisch bewustzijn, met plezier en vertier, met je eigen inhoud, je eigen taal, wars van je maatschappelijke en economische positie. Geef verbeelding aan je spoken, ga terug naar het Oosterdonk van je jeugd, naar de speelkoer van je kleutertijd, de bruine kroeg van je adolescentie, de aula van je studententijd, je kot, de refter van je eerste job. Wat waren je dromen toen? Wat wou je worden? Wat verlangde je voor de sociëteit?

Vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid?
Ik mag het hopen!

Geert Six

Allez, Chantez! weer vanuit de douche!

Zes jaar geleden zongen we voor het eerst allemaal samen tijdens de eerste Allez, Chantez! Kortrijk, toen nog in wijkcentrum De Zonnewijzer. In december zwaaiden we Joep, Ilya, Annelore en co uit na een laatste fantastische samenzangavond. Daartussen ligt een plakboek aan herinneringen waar Marijke Dejaeghere, die er van in het begin bij was, graag de juiste woorden voor zoekt.

Don't leave me this way…

Het begon zo'n 5 jaar geleden met een ritje in de sneeuw. "Kom eens mee naar Gent", stelde Heroen van de Unie op een dag voor. De camionette in, en wij weg… naar de Parnassuskerk, afgeladen vol met een mix van jong en oud, groot en klein, dik en dun… en daar werd gezongen! Man, man wa was dat? … **Gigi l'amoroso**… we waren meteen verkocht!

Dus we brachten Allez, Chantez! mee naar Kortrijk. … **Hallelujah!**… En we waren vertrokken. Eerst in De Zonnewijzer in februari 2017, … **You are my sunshine**… want 'de Scala' was nog niet helemaal in ere en bouw hersteld. Maar ne keer dat we in onze eigen zaal terecht konden, in mei 2017, … **Een eigen huis, een plek onder de zon**… zongen we elke maand de longen uit ons lijf in de Pluimstraat.
En dat telkens met een zo goed als uitverkochte zaal of volle tribune. … **La ballade des gens heureux**… Er waren de habitués die er vanaf het eerste moment bij waren, en die ook bleven komen tot de laatste noot gezongen was. En er kwamen ook elke keer weer nieuwe mensen bij … **Zij gelooft in mij**… en die bleven ook maar terugkomen…

Ik kon zelf met volle teugen genieten van het zingen, zeker! … **Thank you for the music**… Maar evengoed had ik er deugd en plezier aan als ik die volle zaal alles van zichzelf zag geven.

… **Leef!**… Zingen! Luidop zingen, in groep, op de tribune, of op de begane vloer - het maakt niet uit, je voelde de temperatuur stijgen à la minute. … **Vandaag is rood!**… En hoe later op de avond, hoe zotter het werd. … **It's raining men**… We zongen in vele talen. Maar onze voorkeur was natuurlijk in 't Westvlaams! … **Ploegsteert**… **Lat mie mo lwoppen langs de stroate**… **De hymne van de Unie** (t es ol geliek) … **'t Zit were vis in de Leie**…

't Is met spijt in het hart dat we ermee stoppen. … **Don't go breaking my heart**… Maar als ik langs het Plein passeer, en die lege tribune daar zo in het park zie liggen, dan zie en hoor ik weer hoe we in de seizoensafsluiter met honderden die zelfde tribune, op die mooie zomeravond, in de ondergaande zon, vulden, en luidkeels … **Zing vecht huil bid lach werk en bewonder** … door Kortrijk lieten knallen.

… **Sebastasse una canzone**… telkens deze op de setlist stond, was het een schot in roos. Ook al snapten we er geen woord van, ook al konden we de woorden zelfs niet proper uitspreken, we zongen met heel ons herte en onze ziel. En omdat ik nu toch wel eens wil weten wàt we precies zongen, heb ik even de vertaling ervan opgezocht. Hoe die wonderwel past bij de Unie en Allez, Chantez!

Als een mooi lied genoeg was om het liefde te laten regenen,
zouden we het een miljoen keer kunnen zingen, een miljoen keer.
Als het genoeg was, als het genoeg was,
we zouden niet veel meer nodig hebben om lief te hebben.
Als een echt lied genoeg was om anderen te overtuigen,
zouden we het luider kunnen zingen omdat we met zovelen zijn.
Als dat zo was, als dat zo was,
dan zouden we niet meer moeten vechten om gehoord te worden.
Als een goed lied genoeg was om elkaar een hand te kunnen reiken,
zouden we het in het hart vinden zonder ver te moeten gaan.
Als het genoeg was, als het genoeg was,
dan zou het niet nodig zijn om te smeken om liefdadigheid.

Opgedragen aan iedereen die in de war is,
opgedragen aan iedereen die nog niets heeft gehad
en aan hen die altijd werden verstoten,
opgedragen aan iedereen die aan het wachten is,
opgedragen aan allen die dromers blijven
en hierdoor eenzamer en eenzamer worden...

Indien een fantastisch lied genoeg was om over vrede te praten,
dan zouden we het bij naam kunnen noemen door er een stem aan toe te voegen
en dan nog één - en dan nog één, ja,
totdat het in één enkele kleur verandert, levendiger dan ooit.

Opgedragen aan allen die op de rand leven,
opgedragen aan allen die geprobeerd hebben een liedje te bedenken,
een lied om te veranderen,
opgedragen aan allen die blijven wachten,
opgedragen aan allen die met te veel wind op de proppen zijn gekomen
en bij wie de tijd is achtergebleven.

In elk geval
hebben ze geloofd, gezocht en gewild
dat het zo zou zijn... Dat het zo zou zijn...
Ze hebben geloofd, gezocht en gewild dat het zo zou zijn...

Ik ben niet goed in afscheid nemen.
In welke vorm dan ook.
Daarom zeg ik hier en nu simpelweg, gewoon:
Bedankt! Bedankt! En nog eens bedankt dat je dit initiatief mee inhoud hebt gegeven! En heel content dat je ook content was.
Fijn en zo blij dat we met de sessies van Allez, Chantez! telkens weer zoveel harten konden vullen. Het gaf vitamines en pep aan al diegenen die het nodig hebben, en leute en plezier aan wie er high van werd.
En al die mooie herinneringen en doldwaze momenten blijven ons voor altijd bij. Daar helpen, zoals je hier ook al kan zien, de foto's die Heroen nam zeker bij! Bekijk er nog meer en de geposte filmkes ook op onze facebookpagina!

Bedankt Ilya, voor de fijne samenwerking, … **The pianoman**…
Bedankt Joep, voor je inzet en sturing van die bonte bende, … **What a beautiful noise**…
Bedankt Annelore, voor je prachtig begeesterend initiatief … **Fait comme un oiseau**… … **Ella, elle l'a**… en … **You're simply the best**…
En om het met de woorden van de middeleeuwse dichteres Hadewijch te zeggen:
Vaert wel ende levet (- ende singet -) scone…

Allez, santé!

Marijke Dejaeghere

Meer wapens, meer vrede?

Er woedt dichtbij een nieuwe oorlog, en toch krijgt de eens zo invloedrijke vredesbeweging nauwelijks nog aandacht. Zorgeloze Achille De Jonge bracht een divers palet aan mensen en organisaties bijeen die rond deze vaststelling een avondvullend programma uitwerkten waar muziek en debat haasje-over speelden. Een impressie.

Portland Town van Derroll Adams, *'k Zou toch zo graag willen leven* van Walter De Buck, *Meneer de President* van Boudewijn de Groot... Met eigen werk en een fijne selectie liederen uit de tijdloze soundtrack van het verzet tegen oorlog zet muzikant Johannes Wannyn meteen op poëtische wijze de geesten op scherp. De boodschap van de vredesbeweging blijft kristalhelder. Haar roep om de waanzin van het bloedvergieten te stoppen en conflicten te beslechten door te praten klinkt vandaag urgenter maar misschien ook naïever dan ooit. Daarom willen we er op zijn minst over praten.

Schuiven mee aan tafel: Ludo De Brabander, opiniemaker, vredesactivist en woordvoerder van Vrede vzw; Dries Lesage, docent geschiedenis van de wereldpolitiek en theorie van de internationale betrekkingen aan de UGent; en Peter Peene, initiatiefnemer en trekker van het burgerinitiatief 'Wakker voor Vrede' in Langemark-Poelkapelle. Elien Spillebeen leidt het gesprek. Ze is documentairemaakster, initiatiefneemster van vrouwenbewegingen in Congo en wereldwijd en journaliste bij MO* Magazine. Onlangs werd ze door Pax Christi bekroond tot Ambassadeur voor de Vrede 2022. "De hoogdagen van de internationale vredesbeweging situeerden zich in een periode waarin de nucleaire dreiging heel nabij voelde en de wapenwedloop grote hoogtes aannam, factoren die ook nu weer erg aanwezig zijn. Is het correct deze parallel te trekken?" opent ze het gesprek.

Dries: "Zeker, maar de Koude Oorlog was er een tussen twee machtsblokken, de Verenigde Staten en hun bondgenoten tegenover de Sovjet-Unie en haar bondgenoten. Nu leven we in een meer complexe wereld met meerdere machtscentra die concurreren met elkaar. Er zijn de spanningen tussen de VS en China, er is het conflict met Rusland waar het Poetin-regime veel agressiever en minder voorspelbaar lijkt dan het Sovjet-regime van vroeger. Het is een moeilijker situatie en we weten niet hoe het verhaal zich verder zal ontrollen. Dat is niet prettig."

Ludo: "Terwijl de kerndreiging er niet minder op is geworden. Meer nog dan een koude winter vrees ik een nucleaire winter. De kernbommen die zijn gebruikt in Hiroshima en Nagasaki, waar ik deze zomer ben geweest, waren bij wijze van spreken kleine kernbommen. Er zijn intussen bommen ontwikkeld zoals de Russische Tsar Bomba die 6.000 keer de kracht heeft van die op Hiroshima. Het argument voor zo een wapens is altijd afschrikking. Maar afschrikking onderstelt rationele situaties met rationele leiders. Is Poetin een rationele leider? We weten dat niet, zoals we ook niet in het hoofd van iemand als Trump konden kijken toen die in 2017 Noord-Korea afdreigde met zijn befaamde fire and furie. Dat is meteen voor mij het allerbelangrijkste argument om een niet-militaire oplossing te vinden voor dit conflict. Als Poetin zich in de hoek geduwd voelt is het best mogelijk dat hij naar kernwapens grijpt. En zelfs een beperkte kernwapenoorlog kan je niet winnen, dan gaan we in een nucleaire winter en is het gedaan met de planeet."

Elien: ***"Er zijn best wel wat mensen die deze bekommernis met je delen. Maar voor jullie kritiek op de rol van de NAVO in de wereld lijkt de steun voor een groot stuk te zijn verdwenen?"***

Ludo: "De NAVO is een relict van de Koude Oorlog. Haar tegenhanger, het Warschaupact, dat later werd opgericht, werd na de Koude Oorlog ontbonden. In die periode was het in de internationale politiek de logica zelf om ook de NAVO in vraag te stellen. Maar in de plaats werd de NAVO een instrument om het globale leiderschap van de VS en zijn bondgenoten ook militair te versterken."

Dries: "Mochten we de geschiedenis kunnen terugdraaien en het einde van de Koude Oorlog anders afhandelen dan zou het beter geweest zijn de NAVO op te doeken en samen met de Russische partners van toen en de OVSE te werken aan een nieuwe veiligheidsarchitectuur van Vancouver in het westen van Canada tot Vladivostok in het oosten van Rusland. Dit gezegd zijnde gaat deze oorlog voor mij niet zozeer over de uitbreiding van de NAVO, of een eventueel lidmaatschap van Oekraïne - dat trouwens nog veraf was. Als Poetin zegt dat het einde van de Sovjet-Unie voor hem de grootste catastrofe uit de geschiedenis was, dat Oekraïne de wieg is van de Russische beschaving, dat Oekraïners Russen zijn zonder het zelf te beseffen, en dat je zij die het niet beseffen mag afslachten... dan is er meer aan de hand, dat is ultranationalisme. Oekraïners en andere Oost-Europese landen willen NAVO-lid worden omdat zij al eeuwen lijden onder dat Russisch imperialisme, omdat ze vaak bezet zijn geweest, gebrutaliseerd, dat zijn factoren die we moeten meenemen."

Elien: ***"Intussen zorgt het conflict in Oekraïne ervoor dat de wapenindustrie floreert als nooit tevoren?"***

Dries: "Volgens cijfers van SIPRI, een onafhankelijk onderzoeksinstituut dat onder andere onderzoek voert rond bewapening, hebben we in 2021 een wereldrecord bereikt wat uitgaven voor defensie betreft. In de wapenindustrie is toen meer dan 2000 miljard dollar gepasseerd, in 2022 zal dat nog veel meer zijn."

Ludo: "Sinds 2014 wordt de spanning in Oekraïne duidelijk gebruikt om andere agenda's door te voeren, zoals die van de militarisering. België gaat zijn defensiebudget, ik spreek liever van zijn 'militair budget' verdubbelen, Duitsland doet er 100 miljard bij op twee jaar tijd. Is dat nodig? Het militair budget van de NAVO is nu al 17 keer meer dan Rusland. Dat is toch voldoende om een mogelijke dreiging af te wenden?"

Elien: ***"Europa als vredesproject, meer diplomatie, minder wapens... hoe makkelijk is het om deze boodschap anno 2022 over te brengen in de Westhoek, een plaats waar het heel duidelijk is hoeveel onnodige slachtoffers oorlog kan maken?"***

Peter: "Met Wakker voor Vrede konden we in de periode '14-'18 als een soort alternatief voor de eerder klassieke herdenkingen mensen makkelijk warm maken voor verschillende boodschappen die met vrede samenhingen zoals armoede, de mensenrechten, ... Ik heb het aanvoelen dat het vandaag niet zo eenduidig is om mensen te mobiliseren, terwijl er toch zaken gebeurd zijn die erg genoeg zijn. Slachtpartijen zoals in Bucha, dat zou mensen toch moeten kunnen mobiliseren? Zelfs van het mogelijks opnieuw invoeren van de dienstplicht, wat toch iets heel concreet en dichtbij is, gingen maar weinig mensen op hun achterste poten staan."

Ludo: "De vredesbeweging heeft altijd in conjuncturen gewerkt. Er waren de grote betogingen in de jaren '80 tegen de plaatsing van kernwapens in ons land. Toen kwamen 400.000 mensen op straat, dat is meer dan tijdens de Witte Mars. Ook ten tijde van de Irakoorlog was er een echt anti-oorlogssentiment, opnieuw trokken 80.000 mensen door de straten van Brussel. Maar toen we een aantal jaren later wilden mobiliseren rond de interventie van de NAVO in Libië kregen we amper volk op straat. En dat was in het voorjaar, naar aanleiding van het conflict in Oekraïne, ook weer het geval. Ik denk dat dat voor een groot stuk is omdat het narratief dat wij vertellen weinig plaats krijgt. De termen 'onderhandelen' of 'politiek proces' zijn uit het politiek vocabulaire verdwenen. Er was ook geen belangstelling van de pers voor onze acties, geen enkele moeite om na te gaan waarom we op straat kwamen."

Elien: ***"Moet de vredesbeweging het over een andere boeg gooien? Nieuwe initiatieven ontwikkelen, online bijvoorbeeld?"***

Peter: "Ik ben ervan overtuigd dat we constant moeten zoeken naar nieuwe vormen. Online zal daar een deel van zijn, maar er zijn ook andere manieren. Onze stiltecirkels bijvoorbeeld waren relatief kleine evenementen die in bijna alle Westhoekgemeenten tussen 100 tot 250 mensen samengebracht hebben om een half uur letterlijk stil te staan bij wat er aan het gebeuren is in Oekraïne. Zo een kleine initiatieven brengen misschien makkelijker mensen op de been dan een grote manifestatie in Brussel."

Elien: ***"Zijn nieuwe strijdtonelen zoals dat tegen de klimaatverandering of #MeToo een probleem voor jullie? Een mens heeft maar zoveel uur op een dag, jongeren die zich volop engageren in de strijd tegen klimaatverandering kunnen dit moeilijk nog eens overdoen binnen de vredesbeweging?"***

Dries: "Een dilemma tussen moet ik mij inzetten voor vrede of klimaat zou eigenlijk geen dilemma mogen zijn. De geopolitieke spanningen en conflicten verstoren op allerlei manieren de aanpak van al die andere problemen. Meer en meer mensen zien dat de mondiale problemen met elkaar zijn verbonden en dat we moeten eisen van onze regeringen dat ze inzetten op diplomatie, internationale samenwerking, de versterking van de Verenigde Naties om de globale problemen van vandaag het hoofd te kunnen bieden."

Ludo: "De beste manier om de koopkracht van de mensen hier bij ons te verlichten is dat de oorlog stopt. Dat is dus ook een strijd van de vakbonden. Door de stijgende graanprijs komen mensen in het globale zuiden in acute hongersnood. Dat is dus ook een strijd die 11.11.11. en co zouden moeten voeren. De uitdaging is om iedereen efkes zijn speelveld te laten overstijgen en gezamenlijk de straat op te trekken."

Van de weeromstuit leven we echter in een tijd waarin mensen terugplooien op het eigene en de globale dimensie uit de nationale politiek lijkt te verdampen. 'Eigen volk eerst' lijkt terug van nooit echt weggeweest, wat onmiskenbaar een gevolg moet hebben voor de aanpak van de mondiale uitdagingen waar we voor staan.

Ludo: "De politieke ontwikkelingen in Zweden of Italië tonen aan dat rechtse partijen garen spinnen bij wat er gebeurt. Ze hebben simpele antwoorden op complexe problemen zonder te kijken wat er werkelijk speelt. Het conflict tussen Joden en Palestijnen is een religieus conflict, zeggen ze. Maar daar zit een bezettingssysteem achter. Hetzelfde met het conflict tussen de Hutu's en Tutsi's in Rwanda, dat is een verhaal van economische neergang en landbouwerosie die mensen tegenover elkaar zet. Dat zijn complexe problemen, je kan daar geen Twitter-antwoord op geven."

Dries: "Het rechtse populisme en al haar varianten houden een heel nefaste spiraal mee in stand. Ze zijn tegen internationale samenwerking en solidariteit, de rest van de wereld interesseert hen niet, ze willen zich ervan afschermen met Frontex. Maar op die manier blijven al die mondiale problemen aanmodderen, blijven er vluchtelingen komen, waarna die partijen nog meer stemmen halen. Het zou goed zijn als alle progressieve partijen een duidelijke lijn trekken en hen zeggen, 'met die blik op de wereld zal het in ons eigen land allemaal nog veel slechter worden!'."

tekst Joon Bilcke

'Meer wapens, meer vrede?' is een burgerinitiatief in de schoot van de Unie der Zorgelozen, Avansa Mid-Zuidwest, OXFAM Wereldwinkel, ABVV en ACV West-Vlaanderen en met ondersteuning van de Kortrijkse Mondiale Raad, VDK-bank Kortrijk en eetcafé De Promenade.

De lieve vrede

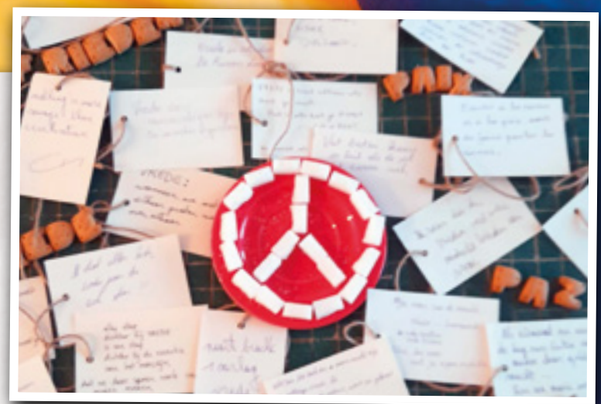

Ze zaten ollemolle tegare bij den open hèrd na een dag van noeste arbeid. Het laatste stukske grond was winterklaar gemaakt. “Moeder èrde mag nuj een bitje rusten en wulder wok”, zei Theodoor en ie nestelde zich diepe onder zijn wullen sjarzeke waarvan de struifelkes kriebelden in zijn verweerd aangezichte. Marcella zat nevens eure vent in de skommelstoel met eur blote voetjes in de warme carrésavatjes en stopte zin pijpe met straffe Wervikske toebak. Het warme voorplekske ademde rust en stilte. Nonkel Muize zat te piekezotten met Kristof van ’t Hof en diens zuster Marie Boerderie. Kleindochter Julietje was ip eure tablet aan ’t gamen met eure kozen André die intussen wok het journaal aan ’t volgen was ip zijne smartphone.

elke stap
dichter bij VREDE
is een stap
dichter bij de essentie
van het menszijn
dat we daar samen werk van
mogen maken

Waterpistolen

“’t Es toch nie meugelijk!” riep ie olmettekjèr, “Ze zin were bezig!” “Maar Dreetie toch”, zei nonkel Muize, “’k verskiete mie biekans een bulte. Wiene est er waarmee bezig?” “Ewel, ze skietn were, ol ollekanten é, van den ene kant naar den andren en omgekjèrd! Oe es da toch meugelijk?! Zie je wel é pépé da ’t nodig es da je morn ga komn.” “Komn? Noar woar?” “Ewel, naar de zangavond, wulder goan zingen voor de vrede. Ik heb met min gitare een skwon liedje geskreven over peace.” “Huh? Gie met uj lank oar en peace olier en peace oldoar. Liedjes zingen, gelijk of dat dadde èrde an den dijk zoe brengn zekers. Laat eerst maar ne kjèr ujen board groeien snotneuze voorda je u bemoeit met grotemensenzaken. Politiek, dat es nen aparte kliek! En daarbie, wa weet je gie van den oorlog? Waterpistolen est ’t enige wapen da je ooit van dichte gezien ebt!”

Begin met te luisteren
naar elkaar,
Dan kunnen de wapens
zwijgen...

“Moar voadre, d’er moe toch iets gebeurn, da kan toch nie bleuvn deurn, ol da geweld”, probeerde Marcella ip eur kousevoetn tussen te komn in ’t gesprek. “Ik ga... ik ga... zundag nie mee noar de messe. Ik ga mee noar de stille vredeswake da ze doen in de Westhoek.” Terbinst da ze ’t zei begost eur stemmeke oe langer oe mjèr te kriepen van de zenuuwn. Theodoor wiste nie wa dat ie worde. Zin mond viel open van verbazinge, een donker gat met nog twee goeie tanden tussen de reken deur den toebak vergeeld gebit. “Wablief?! Wa ga je doen vrouwe? Gie? Meeloopn in ne ‘stille’ stoet? En ge houdt ier verdorie van hjèl den dag geen vijf seconden uj mond toe! Ge ratelt zodanig aan één stuk deure da je biekans zoe vergeten van t’asemen! Een bitje rondstappen en zwijgen, wuk een gedacht! Dat es nuj toch wel het grwoatste tijdverlies da kik mie kan inbeelden zulle. Of nin, eerlijk gezeit, ik een kanne mie da nie inbeelden. Ne stille stoet goddomme, ne stille stoet... Huh!” zeit ie nog en ie trok zin skoeren zo hoge ip da ze biekans zijn oorn raakten.

Betoogn in Brussel

’t Wierd efkes muisstille in huize ‘Hof ter Vlijte’. “Moar peetje toch...” “Niks te peetjes! Of ga je gie mie messkiens verteln da je wok ’t één of ’t ander zot gedacht in uje kop ebt Julietje meiske?” Kristof van ’t Hof en Marie Boerderie ielden uldre asem in. Broer en zuster wistn moar ol te goed da kozen en nichte twjè anden ip ene buik woarn. Ze keken ne kjèr voorzichtig noar mekoar met opengesperde ogen en draaiden ze ton rappe were weg gelik twee marbels die wegskoten. “Peetje lief, ik kanne zundag wok nie mee noar d’hoogmesse want ik ga naar Brussel, met den tring, met een hele bende moaten, met vlaggen en wimpels en toeters en bellen, meestappen in de optocht van aan ’t noordstation tot an de zuid om die dikke koppen van politiekers een bitje bewustzijn bie te bringn da ol da geld voor de steeds groeiende uitbreidinge van ’t wapenarsenaal veel beter aan sociale doeleinden zoe besteed zin.” Ze zei dat ollemolle in ene asem zonder stottern, met de kin omhoge en de borst vooruit. Een schoolvoorbeeld van een levend pamflet.

Vrede zou
eenvoudig zijn
en mijn plan doen

Lutter à la raison
à la paix, avant
de faire parler les
armes.

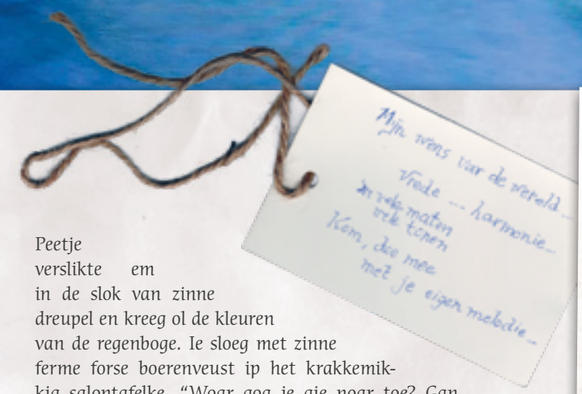

Peetje
verslikte em
in de slok van zinne
dreupel en kreeg ol de kleuren
van de regenboge. Ie sloeg met zinne
ferme forse boerenveust ip het krakkemikkig salontafelke. “Woar goa je gie noar toe? Gan betoogn in Brussel? Ge weet gie zekers nie oe gevoarlik da dat doar es! Doar een bitje kabaal gaan maken? Ge gaat noois meer aan werk geraken olier ols ze da te wete gaan koomn! En peis je gie serieus da die felgekleurde regenboogvlagge van uj een verskil ga maken? Dat er doardeure wok moar één rakette minder ga zin ip de wèreld? Meiske toch, meiske toch...” Ie moeste efkes bekoomn. “Zij je gulder nuj ollemolle zot an ’t koomn of wa voor circus es dat ier eigenlijk? Ols je gulder ier olzwo vwoort ga doen over die vredestoestanden ton goat ier seffens ik zin die in ‘vrede’ goa rustn, ja!” Theodoor was een attakske nabij. Zin erte klopte an onderd in d’ eure. “Legt uj papa, legt uj nere, kom, joagt uj olzwo nie ip.”

Voor de goe zoake

Marie probeerde eur voader te kalmeren. “Loat ze toch doen. ’t Es toch voor de goe zoake. Ge èt gie toch wok met nonkel Muize ip stroate gekoomn in tijde van de manifestatie tegen kernwapens? Tes daar nog ne skwonen foto van in ’t familiealbum. Ik ben zo preus da je gie da ton gedoan ebt. En tes toch woar, zoveel oorlogsdings, dat es toch nievers voor nwodig? Ze kun de wèreld toch moar ene kjèr kapot skietn é. Ze zoen beter een bitje mjèr investeren in onze boerenstiel, wulder zorgen toch voor brwod ip tafle?” Ze zei het met veel warmte en liefde in eur stemme. Da hoorde Theodoorke gèrne zulle. Ie koste biegod ol were een bitje glimlachen. Ie rechte zinne rugge en sprak plechtig tegen zin geliefde kroost en nageslacht: “Ewel ja, tes woar, wulder boeren zin ‘het zout der aarde’ en ‘nog nooit bracht een oorlog vrede’. Gaan wrijf het moar ollemolle ne kjèr goed onder ulder neuze!”

Ook verbinding in de
aarde. Hier de lijdelijkenvorm
i.p.v. de verschillen.

VOOR ELK PROBLEEM
IS ER EEN
OPLOSSING !
ZOEK ZE SAMEN

Theootje was zowaar zelve strijdlustig geworden. En olzwo was alvast de lieve vrede in de menage were gekjèrd.

Triene Nottebaere

Het verhaal van onze vredesavond

Op een zomerse picknick in the park vroeg zorgeloze Achille De Jonge of ik wou meewerken aan een vredesavond in oktober bij de Unie. Zijn motivatie: dat is om m’n verjaardag te vieren - en wil je dan twee suikervrije taarten bakken, vroeg hij met een knipoog? Ah ja da wilde ik wel.

Eind augustus kwamen we te goare in Avansa met Jan, Joon, Anaïs, Triene, Fabienne, Jef, Jérôme, Achille en ondergetekende. Er waren al enkele ideeën en beetje bij beetje kregen die meer vorm en de volgende bijeenkomst groeide er weer een stukje aan tot we een boom van een programma in mekaar knutselden.

Een grote boomtak werd onze vredes-wensboom waar mensen kaartjes konden aanhangen waar ze een vredeswens op schreven. Een vleugje muziek van Johannes Wannyn zorgde voor een warm welkom, de liedjes pasten wonderwel bij ons thema en de sprekers legden ons uit vanwaar al die oorlogszuchtige gedachten wel kwamen. Je kan dit zelf nalezen op de pagina’s hiervoor.

Ik vond het een geslaagd initiatief, een aanzet om misschien nog verder samen te zoeken wat we nog meer kunnen doen om een vredevolle samenleving op te bouwen en nog vele anderen ‘Wakker te maken voor VREDE’.

Marije Defieuw

À propos, de taarten smaakten ons.

Ik dat uiter leuk,
Lieve jan. Ik
ook dan !!

Stroom

Ik ben hier omringd door deze uitbundige natuur.
Ik kan alleen maar denken aan wat ik mis.
Ik ben hier en ik ben niet.
Mijn ogen kunnen niet zien omdat ze niet willen zien.

Dus sluit ik mijn ogen en met de geluiden die ik hoor,
creëer ik mijn eigen werkelijkheid.
Nu voel ik alles, het ruisen van het water, de frisse wind,
het gezang van de vogels, de aarde in mijn handen.
En even is wat ik mis niet meer zo belangrijk.

Alles lijkt hier zo eenvoudig.
Er zijn geen oorlogen.
Geen absurde regels of nutteloze wetten.
Hier zijn we allemaal gelijk.
Hier heeft niets een prijs.
Er is gratis natuurlijke verwarming en licht.
Hier is de ideale wereld.
Waarom niet hier blijven?

Omdat het simpele saai is en het ingewikkelde spannend.
Perfectie bestaat niet. En nu lijkt het de ideale wereld maar
alles stroomt en alles transformeert.

Beter terugkeren naar de wereld die ik al ken, want ook al
weet ik niet waar ik moet beginnen. Ik weet zeker dat ik
mijn eigen paradijs kan creëren met de dingen die ik heb.

GCB

beeldend werk: Giulieta Cortez

Energie

Je hebt mensen die bruisen van energie, die niet kunnen stil zitten. Hierbij denk ik aan mijn moeder van 86 jaar. Onlangs werd ze geopereerd aan haar heup, maar veertien dagen revalidatie in het ziekenhuis was voor haar te lang. Ze kreeg het op haar heupen om zo lang te moeten stil zitten. Nu zo'n anderhalve maand later, springt ze weer in het rond. Het bezig zijn houdt haar jong en vitaal. Ze haalt energie uit het verbruiken van energie.

Even kort verduidelijken. Om iets te doen, om te bewegen heb je energie nodig. Na de arbeid ben je zo tevreden over wat je realiseerde dat dit je vult met energie. Dus bezig zijn, en dan vooral met dingen die je graag doet, geeft je energie. Dit wordt een gezonde vicieuze cirkel. Je doet iets met plezier en niet omdat anderen het van je verlangen of het opdragen, maar gewoon omdat je het graag doet. Je steekt er dan ook met veel plezier je energie in. Wat je doet, maakt niet veel uit. Je huis en tuin onderhouden, je omgeving een opknapbeurt geven, mooimaker zijn, vrijwilligerswerk doen, je leuke job, iemand helpen... zolang je het maar doet met veel goesting. Je beloont jezelf met energie. Energie die je dan weer kan inzetten in andere, nieuwe dingen die je opnieuw overladen met energie.

Nu kan je denken, dit is nonsens, maar ik heb het aan den lijve ondervonden. Ik doe mijn job graag. Het is geen gewone job. Ik word betaald per prestatie, wat niet zoveel is, maar het heeft me zoveel voldoening. Ook al sta ik 's morgens moe op na een slechte nacht, eenmaal ik bij de mensen ben die ik begeleid, voel ik me super fit. Ik geniet van de tevredenheid van mijn cursisten. Wanneer ze vertellen dat anderen stoefen met hun resultaten. Dat ze helemaal ontspannen bij het boetseren of schilderen en ze alle zorgen even opzij kunnen zetten. Zich gewaardeerd voelen. Blij zijn met de hulp, het luisterend oor. Zo overladen ze me met energie waardoor ook ik mijn zorgen en bekommernissen aan de kant kan zetten. Jaren had ik een tekort aan ijzer, maar ik voelde me niet moe.

Zelfs als je iets moet doen waar je niet onmiddellijk zin in hebt, maar dat toch moet gebeuren, kan je er energie uit halen. Door terug te kijken op wat je volbracht. Maar mensen die niet veel doen, die niet veel willen doen, die liever toekijken hoe anderen iets doen; of mensen die met tegenzin naar hun werk gaan, enkel omwille van de verloning of omdat het van hen verwacht wordt: zij verliezen hun energie, wat je wel eens ziet resulteren in een burn-out. Dit kan ook gebeuren als je je met volle inzet smijt in wat je doet, maar er niet voor gewaardeerd of in gesteund wordt.

In alle geval moeten we er ons dus van bewust zijn hoe we met energie omgaan. Zo niet worden we passief. Positief ingesteld zijn is al een pluspunt. Zo haal je nog meer energie uit wat je doet. Eén ding is zeker, we moeten bereid zijn energie te omarmen en te gebruiken!

Anja Brugghe

GODOT

Als de tafel wiebelt en wankelt, is er energie.
De energie van een tafel die niet stilstaat.
We wankelen bijna. Proberen niet te vallen,
niet te sneuvelen, niet te breken.
Elke duw, elke steek in de rug, met een mes of
niet, tot de wonde dieper en dieper wordt en
je hart bijna doodbloedt.

We herinneren ons niks meer. Proberen niet
meer te denken. Proberen te vergeten, te wis-
sen, te deleten.
We proberen niet meer aan de kinderen te
denken. We doen alsof er geen kinderen meer
zijn. Alles moet weg. Het speelgoed moet weg.
De kleertjes moeten weg...

Sommigen drinken om te vergeten, om te ver-
geten dat ze kinderen hebben. Kinderen die
ze al jaren niet meer gezien hebben. Jaren of
maanden of weken of dagen of... Het kwetst.
Het snijdt. Het doorklieft je.

Anderen snuiven, slikken, smoren...
Maar een zombie wil ik niet worden.

Liever een Unie-fan, Unie-barvrouw,
Unie-schrijfster, Unie-artiest.
Al is het maar voor vijf minuutjes.

Unie or not Unie?
Uni ou pas uni?
Who knows?
Godot zal het weten.

Miep Lambrecht

NEEM EENS EEN BOSBAD!

Trek de natuur in, gebruik je vijf zintuigen en doe het elke week. Hoe voelt de wind, welke lichtschakeringen zie je, ruik en proef hoe een bos smaakt. Luister echt naar alle geluiden, niet alleen de vogels, maar ook het ruisen van de wind, het ritselen van de blaadjes. Zie de kleurenpracht en ga eens op de zachte humuslaag liggen, kijk naar het vallen van de bladeren. Elk blad heeft je iets te vertellen. Zuig je longen vol met verse zuurstof en vertraag je stappen.

Als je 's morgens op stap bent, ruikt het frisser, nieuwer, is er meer energie. Wie zich wekelijks trakteert op zo'n bosbad, merkt ook de veranderingen in de natuur: wat meer bladeren op de grond, wat frisser of vochtiger, ... Ikzelf word er blijer en opgewekter van, zeker als ik een mindere dag heb. Het is een beetje als een medicijn, maar dan gezonder en gratis. Het brengt rust in m'n hoofd, ik kan eventjes alles achterlaten en gewoon 'zijn'.

Met een goed paar wandelschoenen en een regenjas kun je er ook een langere tocht van maken met een picknick. Dat lukt bij elk weertype. Je bent in beweging, in de buitenlucht, dat zorgt voor een goede nachtrust dus meer energie.
Of misschien wil je gaan filosoferen tijdens je wandeling, dat hebben je heel wat mensen voorgedaan. Zoals David-Henri Thoreau met zijn boek 'Walden'. Misschien krijg je zelfs ook wel zin om zo'n filosofisch boek te schrijven!

Groeten van een bosbadliefhebster,

Marij Defieuw

Energia

Onlangs, tijdens een koffie-donderdagnamiddag, sprak iemand het magisch woord 'Energie' uit. Buiten was het herfstig druilweer en de warme koffie deed me goed. Voor mij is het rond die tijd, laatnamiddag, altijd 'going down slow'. De nacht is dan in het verschiet en de frietkoten zijn hun laatste uren open. Ik weet dan dat het even later te laat zal zijn. I hate to see that sun going down. Binnenin mij. All that blues. Meesterven met de dag.
's Morgens ontwaak ik meestal briesend van levenslust, behekst met stuwende ideeën, als een god die in de amper twaalf daguren die volgen de ganse schepping wil overdoen, om tegen valavond uitgeput door de drukte en het lawaai in de wereld en in mezelf, als een hond met verlamde achterpoten naar mijn mand te kruipen, biddend om een zoen van mijn moeder die al zo lang dood is of een schoon lief dat nog leeft.

Een vriendin stuurde me onlangs een handgeschreven brief waarin o.m.: 'Ja de ouderdom! Sex heb ik soms nog wel, en het geeft flink wat ongemakken. Zeker als je er een uitzonderlijke keer nog tegenaan gaat om ginds in dat verre land klaar te komen, het Land Helderheerlijk. Mijn lief heeft na die vervelende prostaatklachten en behandeling nu nog meer erectiemoeite dan voorheen. De goesting is er nochtans nog. We doen wat we kunnen, maar er gaat naderhand steeds minder energie van uit.'
Aan den toog wordt daar vaak wat schamper over gedaan: No more energy, miseria d'amore. Maar als het licht, de verwarming en de frigo uitvallen omdat de energiebevoorrading het niet meer doet, zie je algauw midden in de nacht in de regen de mannen van de elektriciteitsmaatschappij met hun gele hesjes en hun koplampen in miezerige tentjes in de weer. Vanwaar halen die hun energie? Nemen ze eerst een lijntje coke of houden ze het bij een paar tassen sterke koffie en een zwoele kneep in het kruis van de partner thuis, voor zij overhaast gemobiliseerd naar het strijdperk vertrekken? Hoeveel energie heb ik nog? En jij?

Uitweg

Soms loop ik tegen de muren op, val mijn soortgenoten lastig met mijn duizend plannen, voel me verlost wanneer mijn vrouw vraagt of ik een ui wil pellen of zegt dat de vaat moet afgedroogd. Eens goed vrijen is energiegevend, zolang het maar 'met liefde' en wederzijdse overeenkomst gebeurt. Geweld vanwege een brutale overweldiger, rooft de energie van de overweldigde. Een verkrachte vrouw vertelde hoe ze naderhand nog amper de energie had om zich twaalf maal te douchen, en daarna dagenlang op bed te gaan liggen. Toen ze vier dagen later aangifte ging doen bij de politie vroeg men haar waarom ze dat niet eerder was komen doen. 'Ik had er de energie niet meer voor', was haar antwoord. Anderen vertellen 'hoe ze het echt eens nodig hebben' en zij zich daarna, al was het dan geen grote alles overspoelende liefde, zo bevrijd en energiek voelden. Vleugels om te vliegen.

Vreugde-energie, woede-energie, de energie van de melancholie. De gloed bij het zien van een mooie vrouw of een betoverend landschap, het berustend blijven leven op een publieke bank langs het kanaal Kortrijk-Bossuyt, zoveel energie die een uitweg zoekt. Zoveel energie die er is. Hoeveel energie kwam vrij bij de bommen op Hiroshima en Nagasaki? Hoeveel nu bij bombardementen in Oekraïne, Syrië, Afghanistan? Dat kan iedereen natrekken via Google of Wikipedia. Hoeveel toen nog niet zo lang geleden in Wallonië de waterhel de ruiten van de huizen inbeukte? Hoeveel bij een ruzie met mijn lief? Hoeveel kunnen we aan daarna? Wie na een lang verblijf in een der Nazi-kampen einde Tweede Wereldoorlog terug voedsel kreeg moest het voorzichtig aan doen. Wie na revalidatie terug zelfstandig kan stappen weet wat energie is. Tegen veertig kilometer per uur een brug af fietsen... heerlijk! Doch door een speedpedelec van het jaagpad gereden worden doet me dan woedend 'klootzak' roepen. Dansen tot vroeg in de morgen. Een acteur die zijn betoog aanvangt op scene, de eerste woorden. En de laatste.

De laatste woorden van een vriendin die zei dat ze geen muziek meer verdroeg, geen literatuur, geen stilte, geen koude en geen warmte. Ze zei: 'Al die liefde... ik kan het niet meer aan. Ik wil weg. Ik kan het leven niet meer verdragen. De stress te bestaan', en knoopte zich een paar weken later op met de riem van haar hond. Sommigen zeiden: 'Het was hopeloos, zij was op', anderen vroegen zich af 'waar een mens op zo'n momenten de energie haalt om er zelf een einde aan te maken?' Een krijsende baby die de borst wil, heel beslist. Een zatlap die op café elke vrouw aanklampt omdat het alweer avond is, en alweer alleen. Net zoals gisteren en morgen. Samenlevenden die elkaar amper kunnen verdragen, maar na de dood van hun partner in zak en as zitten.

Levenslust

'Well my father used to sing the blues, sometimes it was good, but my mother never saw the use, she chased him for his blood' (Free, 1969), versus Brels 'Ne me quite pas'. Mozarts opera's. Wannes Capelle: 'Wa'da'j mee bezig zijt, doe maar voort.' De energie van muziek en poëzie, klanken en woorden. De buren gaan soms uit de bol op een technofuif in hun hofje. Ik hoor hen dan tot twee uur 's morgens vol levenslust joelen, terwijl het gebonk van hun lawaaimuziek al mijn energie rooft. Een nachtclub vol gelukkigen die toekijken hoe een strippende paaldanseres haar kunstjes en haar schoonheid vertoont. Drie weken godzalig ver van alles in een hutje op een plek waar geen gsm-ontvangst is. Monniken die in slotkloosters zwijgend en seksloos ver van alles vreugdewaarts reizen met amper water en brood, én stilte. Vrijen als goden, feesten als de beesten, stil en teruggetrokken bestaan, geen recept garandeert een energiek vreugdevol bestaan. Give me love, give me room, give me energy.

beeldend werk: José Vandenbroucke

Eros en thanatos, daar gaat het tenslotte om. Energia. Met enkele Griekse gewillige goden kan ik dit betoog na de koffie bij de Unie besluiten: Sisyphus had Zeus betrapt tijdens een vrijage met de nimf Aigina en was dat aan haar vader gaan verklikken. Daarop belastte Zeus Thanatos, de broer van Hypnos, de slaap, met de taak Sisyphus naar het rijk der doden, het land van Hades te verbannen. Iets wat aanvankelijk niet lukte, en resulteerde in het geknoei met die steen die altijd maar bergop en bergaf moet. Zoals het in de bijbel staat, Genesis 3 19: 'In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aarde terugkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt, want gij zijt stof, en gij zult tot stof wederkeren.' Was Zeus toch maar wat beheerster geweest met al die energie die het zien van Aigina in hem verwekte. Of is het die energie die ons overweldigt wanneer Eros, de gevleugelde zoon van Aphrodite ons met één van zijn pijltjes treft, net op dat moment dat we een ander mens in zijn mysterie van haar of zijn uniek zijn aanschouwen?

Liever zot van verliefdheid, dan zot van doodsverlangen. Liever een warme tas koffie dan ziek van eenzaamheid en rusteloosheid door de avondlijke stad dwalend je kop tegen een bijdehandse muur of geparkeerde auto bonken. Liever een schoon goed lief, en als dat niet meer kan: de herinnering eraan. Dat verbreken, verzamelen en vertellen dat bij de Unie der Zorgelozen de wezenlijke 'energia' is.
Wees de energie die je bent, en als ze op is, ga ze halen waar ze voor jou in de chaos van de realiteit te vinden is. Doe het rustig maar doe het.

José Vandenbroucke

MIJN STRIJD

Ik had het koud
Jij was er niet
Weinig kon ik stoken
Ik werd beperkt,
door strijd, de kost,
door wie ik was, jij was

Mijn hele lijf daverde,
een innerlijke strijd,
werkelijk koud wenen,
om wie ik was, jij was
Ik werd beperkt
En jij, jij was er niet

Ik wou me vleien kunnen,
warmte bij je vinden,
voelen wie ik was, jij was
Mijn hele lijf wou weinig,
stoken, ferm zoeken
weer naar warm

Ik werd beperkt,
de kost te hoog,
wenen wie jij was,
voor me was, ik was
Mijn innerlijke strijd daverde
En jij, jij was er niet

Linde Moreel

beeldend werk: Stefanie Tanghe

Dromen doet geloven

Resoneren

Afgelopen zomer was het weer Elftopia in Ooidonk. Deze keer was ik toch een beetje verkleed gegaan, als nar. Mezelf al jaren personifiërend als nar ga ik er meer en meer in geloven en die rol spelen, met de bijhorende transformaties.

Op Youtube zag ik de tekenfilm *Wyrd Sisters*, een eyeopener. Hetgeen ik daarvan onthoud is dat als de heksen met al hun magie iets proberen, er als tegenkracht nog steeds iets machtiger is: het woord en het propageren ervan. Het resoneren, of gelijk trillen met de omgeving, is niet elke keer de betere optie. Door andere resonanties komen andere ideeën. Het afwijken is in deze maatschappij niet evenveel gepromoot als het gelijk zijn, alhoewel ik met dat LGBTQ+ gedoe een ander gevoel begin te krijgen. Door velen wordt het afwijken als iets marginaals gezien. Kunst is een frivole manier om dat te maskeren, of omgekeerd, uit te spelen. Het niet resoneren met de rest is waar het creatieve artistieke proces zich afspeelt, daar zijn de nieuwe ideeën te vinden, de rest is papegaaienwerk. Dus is het als marginaal bestempelen van een artiest eerder een compliment dan een afwijzing. Alleen door nieuwe ideeën kunnen er veranderingen komen. Zij die zo zot zijn dat ze denken dat ze de wereld kunnen veranderen, die doen het. Dit maakt dat de psychiatrische term 'wereldverbeteraarsyndroom' dan ook weer een compliment is.

Genoeg theorie, nu praktijk. Er was nogal wat gedoe rond 'wonen' de laatste maanden in Kortrijk. Vanuit A'kzie, de vereniging waar armen het woord nemen, de Unie en Avansa werd een actie voorbereid in het kader van de wereldverzetdag tegen armoede op 17/10. In aanloop naar die dag zouden we een affichecampagne voeren. Duizend affiches zouden worden gedrukt door de vakbond en verspreid, negen verschillende affiches met negen verhalen rond het thema 'wonen'. De verhalen werden gehaald waar ze zijn, échte verhalen. Het typische oranje-zwart-wit van een woning te huur en te koop werd 'gerebrand' naar de resonantie van een toch wel een beetje ludieke actie. Die ene inbreng die de nar niet kan vergeten is die op de affiche van energie, 'blijf in beweging'.

Megafoon

De dag zelf liep Martine, de voorzitster van A'kzie, naast de nar in pak met een burgemeestersjerp over het Schouwburgplein en de Grote Markt. Er was die dag, zoals op de meeste maandagvoormiddagen, markt. De nar kreeg een megafoon in de hand van de dame van de vakbond. De nar sprak dan zinnen zoals: 'Wachtlijsten sociale woning, veel te lang', 'Energie, veel te duur', 'Huren op de huurmarkt, veel te duur'. De nar deed dat op een droevige, kritische, eentonige manier, hij vond dat passend op dat moment. We vormden een soort colonne en gingen enkele keren over het Schouwburgplein en de Grote Markt en deelden flyers uit. Daarna verzamelden we aan de trappen van het stadhuis. We waren een beetje vroeg, het was nog geen 12u05. Om 12u05, symbolisch voor: het is al te laat, las de nar zijn gedicht *Dromen doet geloven*. Burgemeesteres van dienst Martine las haar speech en dan mocht de schepen van wonen ook iets zeggen. Zoals bijna elke politicus dan doet pakte die uit met wat er al allemaal wordt gedaan. In de speech van burgemeesteres Martine werd gevraagd om alles uit de kast te halen. De nar onderbrak de schepen om te zeggen dat hij niet alles uit de kast haalt. Waarop de schepen zei dat er meerdere lades zijn in de kast. Welke exacte woorden erna waren weet ik niet meer. Dit is blijven hangen. Welke lades zijn goed voor de bevolking en welke voor de bedrijven? Welke lades zijn in het voordeel en welke zijn in het nadeel van deze Kortrijkse Woonzaak? Met 'alles uit de kast halen' hebben we het niet over 1000 extra sociale woningen als er 3600 wachtenden zijn. We zouden tevreden zijn met minstens 4000 nieuwe woningen. Ja, meer dan er wachtenden zijn, dat is logisch omdat een project dat nu begint pas binnen tien jaar klaar is. En de nar verwacht dat het dan nog onvoldoende zal zijn om de wachtlijsten te minderen. Het was een beetje raar na zijn speech, de actie leek stil te vallen, gelijk er nog iets werd verwacht maar geweten was dat dat niet kwam. Er werden enkelen van A'kzie uitgenodigd binnen in een kabinet voor een gesprek en later zullen er nog gesprekken komen. Het volk ging meer en meer uiteen. Het volk, nog geen 100 mensen met pers, politie in burger en politici meegeteld. De nar bleef verder praten tot de laatste. Dat was Louis, een stand up komediant waarmee al eerder is samengewerkt. We zijn samen naar A'kzie op de Veemarkt gegaan en hebben we daar pompoensoep gedronken. Voor Louis was het de eerste keer dat hij daar kwam.

Vele kleintjes

De boodschap werd verspreid. We willen het anders. Het gedicht van de nar is niet voor niets getiteld *Dromen doet geloven*. Wij zijn de generatie die de grootste verandering zal ondergaan. Het belang van die verandering is niets minder dan ons voortbestaan als mens en planeet. Als je dan zegt dat je als enkeling niet veel kan doen, dan begint mijn bloed lichtjes op te warmen, opgeven voor je bent begonnen? Vele kleintjes maken een grote, niet vergeten? Dat je dit leest maakt me nu al tevreden, later stap per stap meer, we gaan er geraken. Veranderen is voor niets of niemand makkelijk. Zoals 'mooi' zie ik dat. Alles is 'mooi', het valt te zien hoe je het bekijkt. Veranderen is ook mooi, het valt te zien hoe je het bekijkt.

De nar is ook thuisloos geweest. Hij deed de opleiding ervaringsdeskundige en is co-lesgever met Peter Brepoels voor SAM vzw in de cursussen thuisloosheid, woonbegeleiding en Housing First. In die cursussen stellen we regelmatig de vraag of iemand gelooft dat thuisloosheid kan worden beeindigd. Meestal zijn er geen of maar enkelen die dit geloven. Maar als de zorgverleners niet geloven dat het kan, zullen ze dat geloof ook niet naar hun zorgbehoevenden overbrengen. Nog minder zal dat gebeuren naar hun oversten en hoger. Propageren en resoneren, veranderen om te realiseren is hier dus ook weer nodig. Wachten, we zullen zien, de glazen bol is nog stoffig. Maar in het voorbeeld van Finland kan het dus wel, thuisloosheid is daar quasi nihil.

Met een maand uitstel zijn we met A'kzie in de raadscommissie over wonen gaan praten. De verhalen werden gehoord en er werd gereageerd. Er werden foto's gevraagd van de ergste toestanden in onze stad. De verantwoordelijken leken best wel geraakt en bereid iets te doen. Maar wat dan weer telkens teleurstellend is, is dat wettelijk kader met al die diverse bevoegdheden, waarmee al dan niet iets gebeurt, waardoor verandering twijfelachtig is. De nar ziet dat als de politieke constructie die zichzelf indekt om te zeggen: ik kan niets doen. Hopeloos, vindt de nar. Lokale mensen zitten in een partij die op een ander niveau wél iets kan doen. Ze zijn in de coalitie die bevoegd is, maar de nek uitsteken is niet altijd waar ze voor staan te springen. Er waren aanwezigen die kruisbestuiving zeiden te zullen doen. We shall see.

Tot nu toe zag ik in dit leven veel verandering, meestal verandering waar ik niet mee akkoord ben, verandering die ik niet mooi vind. Ik zie liever mooi en mooier dus probeer ik dat te realiseren. Daarom koos ik de nar en het artistiek aspect. De nar is niet nieuw, eerder oud maar zou in deze tijden wel zijn nut terug kunnen vinden. Deze tijden zijn tijden van grote verandering. Iets nieuw is nodig, wie wat waar? Gissen, gokken, proberen, willen is al veel. Tonen hoe de een probeert zodat de andere de aanzet volgt, elk op zijn manier. Het Don Quichotisch dromen en leven propageren en omvormen van onrealistisch naar werkelijkheid, iemand moet het toch proberen?
Er zou een visie zijn waarbij men het heeft over de drie cirkels van invloed. De eerste cirkel rond de persoon is die van zijn leefwereld. In die wereld heeft de persoon de kleine mogelijkheid invloed uit te oefenen op de mensen rondom hem. De cirkel daarrond is die van de omgeving van de leefwereld en de derde is die van het totale gemeenschappelijke. Er wordt dikwijls gesteld dat men niet de mogelijkheid heeft om die twee buitenste cirkels te bereiken. Fuck die theorie, het omgekeerde is wat ik wil zien. Daarom had ik op die bewuste oktobermaandag in Kortrijk op de trappen van het stadhuis dat narrenpak aan. Foto's te vinden in allerlei lokale media, deze tekst in deze Gazet, de twee buitenste cirkels worden gestreeld, theorie ontkracht? Ik vrees van niet, er is nog niet veel veranderd. Blijven dromen? NEE! Jullie lezers zijn de tweede cirkel, willen jullie me dan helpen die derde te bereiken?

Jérôme Duchateau

De Kortrijkse Woonzaak

Ook in Kortrijk ondervinden vele gezinnen problemen om een betaalbare en kwaliteitsvolle woning te vinden. Daarom verenigden verschillende sociale en culturele Kortrijkse organisaties, waaronder de Unie, zich in 'de Kortrijkse Woonzaak'. Samen willen ze de woonproblematiek op de publieke én politieke agenda zetten. Volg hen op www.kortrijksewoonzaak.be.

Over onbehagen

De voorbije tien jaar ontpopte psychoanalyticus Paul Verhaeghe zich tot een gewaardeerde stem in het publieke debat. Momenteel werkt hij aan een boek met als titel *Onbehagen*. Op uitnodiging van de Unie en Avansa gaf hij over dat onderwerp een lezing bij de Unie waarvan je de neerslag hier kan lezen. Nadien ging hij in gesprek met Dominique Willaert. Een impressie daarvan vind je op de volgende pagina.

"In een samenleving is er altijd een spanning tussen de groep en de individuele mensen. Elke maatschappij moet immers een aantal zaken opleggen aan het individu om als samenleving te kunnen functioneren, en tezelfdertijd wil elk individu ook zijn eigen ding doen. Het resultaat van dat spanningsveld is onbehagen. Er is geen enkele maatschappij zonder. De vraag is dan, hoe groot is het, welke vormen neemt het aan en wat zijn de oorzaken?
Als we kijken naar onze westerse samenleving dan zullen velen het met mij eens zijn dat het onbehagen de voorbije decennia alleen maar groter geworden is. Klassiek uit het zich als angst, woede of depressie. En, typisch voor onze hedendaagse samenleving in het westen, we hebben er een individueel probleem van gemaakt. De boodschap is dat jouw angst, woede of depressie jouw probleem is. Dat is vreemd, want het gaat over de relatie tussen mens en samenleving. Als onbehagen al op het niveau van de samenleving wordt besproken, wordt het vrij snel geneutraliseerd door het te kanaliseren naar zondebokken, en wordt er een groep gezocht die als oorzaak van alle ellende wordt afgeschilderd.

Nu speelt dit groeiende onbehagen zich af tegen de achtergrond van twee reusachtige mondiale problemen: de klimaatverandering en de sociaaleconomische ongelijkheid. Deze problemen zijn niet nieuw. Maar sinds pakweg de jaren 1980 wordt de omvang ervan groter en sneller groter. De motor daarachter is het neoliberalisme dat inzet op winstmaximalisatie ten koste van alles, op een steeds verder doorgedreven individualisering en met een obsessie met groei. Elke effectieve oplossing voor de genoemde problemen moet zich dus daarop richten.

Me, myself and I

De individualisering van de samenleving is iets wat nochtans heel mooi van start ging in de jaren 1960. In die periode hebben wij ons losgemaakt uit de al te dwingende conventies die al sinds eeuwen in de samenleving aanwezig waren. Dat gebeurde via een aantal democratiseringsbewegingen die bottom-up, vanuit middengroepen ontstaan zijn. De meest bekende zijn de seksuele revolutie, maar er was ook het feminisme, de bevrijdingstheologie, de antiautoritaire opvoeding, … Dat was noodzakelijk, we moeten daar nu niet negatief op terugkijken. Op dat ogenblik ontstond er een generatie die zich voor het eerst moest afvragen: hoe ga ik mijn identiteit invullen? Wat, opnieuw, een toe te juichen evolutie was. Helaas werd het antwoord op deze vraag vrij snel aangestuurd vanuit de denktanks van de vrije markteconomie. Ze hielden ons een identiteit voor die berustte op twee pijlers: je bent maakbaar en elke mens is competitief. Dat is alle twee juist, en ook dit zijn op zich mooie ideeën. Maakbaarheid betekent dat je niet langer gedetermineerd bent door sociale klasse, gender, etniciteit, … en dat je je kunt ontplooien in meerdere richtingen. Maar doordat maakbaarheid heel snel werd ingevuld als 'iedereen moet het dus maken', wat 'professioneel excelleren' betekent, leidde dit heel snel naar een verlies van autonomie.
Wat de competitie betreft: als sociale zoogdieren zijn wij sowieso competitief. Maar we zijn ook sociaal en dus solidair - en eigenlijk zit solidariteit meer in ons dan competitie, vandaar sociale zoogdieren. Het grote neoliberale verhaal heeft ons laten geloven dat we alleen maar competitief zijn, voortdurend in concurrentie met anderen én met onszelf. Samengevat is dit het mensbeeld van de 'homo economicus', dat vooreerst op de werkvloer werd doorgedrukt met een arbeidsorganisatie gebaseerd op 'rank and yank'. Dat betekent dat wie het best presteert mag blijven, de ander ligt eruit. In veel Amerikaanse multinationals in de VS worden tot op vandaag de twintig procent laagst presterenden elk jaar aan de deur gezet. Vanop de werkvloer is deze logica vervolgens doorgetrokken naar het onderwijs. Dominique zei op een bepaald moment dat het ook daar gaat om excelleren of elimineren. Niet voor niets wordt ons onderwijs benoemd als een watervalsysteem.

Deze focus op competitieve individualisering erodeert geleidelijk aan het normale sociale vertrouwen. Vandaag vertrekken we eerder vanuit een sociaal wantrouwen. Maar als je een maatschappij moet organiseren op basis van wantrouwen heb je geen samenleving meer, maar een verzameling individuen. Vanaf de jaren 1980 zijn we naast onze autonomie en de vrijheid die we hebben op hoe we onze identiteit invullen, daarmee ook onze verbondenheid kwijt. Dit verlies vormt een flinke grond voor het onbehagen dat we vandaag voelen. Het heeft ook gevolgen voor de invulling van onze identiteit. Die is altijd een groepsproduct. In je eentje kan je geen identiteit hebben. Maar in een samenleving waar de groepssamenhang wordt ondergraven, wordt het moeilijk om via een sociale groep je identiteit vorm te geven. In dat gat springen de neoliberale kapers op de kust.

Groei! Groei! Groei!

Vaak wordt gezegd dat zonder een vrije marktsamenleving geen democratie mogelijk is. Maar er is een prachtige studie van de Nederlandse historicus en econoom Bas van Bavel die ontdekte dat vrije marktsamenlevingen een typische verloop kennen. Ze ontstaan altijd in een maatschappij waar burgers aan zelfbestuur veroverd hebben. In onze Vlaamse steden was dat toen na het feodale tijdperk met haar autocratisch regime de gilden vrijheden afdwongen en de eerste vormen van zelfbestuur organiseerden. Daaruit ontstond een embryonale vrije marktsamenleving, niet andersom. In een volgende fase ontstaat een beurssysteem omdat de handelsorganisaties geld nodig hebben en de risico's willen kunnen verdelen. Als je vanuit Brugge samen met 27 partners een paar handelsschepen naar India stuurt en die keren niet terug, kan dan je de verliezen delen met 27. De beurs dus als een soort verzekeringssysteem. Dat werkt tot het moment waarop er op de beurs op korte tijd meer geld kan worden verdiend dan in de echte handel en productie. Vanaf dan functioneren bedrijven in functie van de beurs in plaats van andersom. Dat heeft twee grote gevolgen. Groei wordt structureel noodzakelijk, anders kunnen geen dividenden worden uitgekeerd. Ik kom daar straks op terug. En we zien op korte tijd het vermogen van een kleine groep gigantisch toenemen. Met een jaarlijkse groei van tien procent, wat redelijk is op de beurs, verdubbelt het vermogen op acht jaar tijd. Vijf miljoen wordt twintig miljoen en dat op zestien jaar. Steeds kleiner wordende groepen bezitten steeds grotere fortuinen en gaan eerst de bedrijfswereld en daarna de politiek aansturen en vervolgens overnemen. In Amerika wordt een Senaatszetel gekocht. Je kan zelfs berekenen hoeveel dat kost. Belemmeringen die verdere vermogensgroei in de weg staan worden afgebouwd, fiscale wetgeving wordt herschreven in het voordeel van de grote vermogens. Dat is wat Karl Polanyi in 1944 al 'The great transformation' noemde: de economie neemt de politiek en dus maatschappij over. We gaan dan naar een maatschappij waar alles in het teken van de economie staat. In Nederland spreekt de premier over BV Nederland. Een land is een bedrijf geworden. En omdat je in een bedrijf geen geld uitgeeft aan wat niet opbrengt, wordt de publieke dienstverlening afgebouwd.

Wat de vermogensongelijkheid in België betreft, daar zijn heel weinig cijfers over. Uit een recente Europese enquête bleek wel dat in ons land in 2014 de twintig procent rijkste gezinnen negenenvijftig procent van het vermogen bezaten terwijl ze in 2017 al vierenzestig procent bezaten. Wie rijk is, wordt snel nog rijker. Dat is een duidelijke trend. Over de inkomensongelijkheid zijn er wel cijfers. In België zag tussen 1985 en 2013 de middengroep haar inkomsten stijgen met vijfenveertig procent, de bovenklasse zelfs met tweeënvijftig procent, terwijl bij de tien procent armsten het inkomen maar met twintig tot vijfentwintig procent steeg. Een cijfer dat ik dramatisch vind is dat tussen 2000 en 2020 de lonen aan de onderkant, dat is voornamelijk in de verkoop, de administratie, de huishoudelijke hulp, … reëel zijn gedaald. Dus de kloof is serieus toegenomen en deze toename van de sociaaleconomische ongelijkheid heeft desastreuze effecten op heel veel vlakken. Thomas Piketty en Richard Wilkinson, de twee grote voortrekkers die dat bestudeerd hebben, vonden een relatie met psychiatrische stoornissen, obesitas, het aantal zelfmoorden, enz. Dat zijn wetenschappelijke vaststellingen. En niet in het minst heeft het onderliggende economische systeem ook grote gevolgen voor onze leefwereld.

Een leefbare aarde

Omdat aandelen alleen aantrekkelijk zijn als er jaarlijks een dividend kan worden uitgekeerd, moet een vrije markteconomie die steunt op een beurssysteem dus elk jaar groeien. Je krijgt dan een exponentieel fenomeen, want de groei van dit jaar komt bovenop de groei van vorig jaar. Een groei van de economie met drie procent betekent om de drieëntwintig jaar een verdubbeling van productie en consumptie. Zelfs al heeft de burger genoeg.

De economie wordt zo een wegwerpeconomie met structurele overproductie en -consumptie. Ook het transport en de ontginning van materialen volgen deze curve. Iedereen die op de autostrade rijdt weet dat er meer vrachtwagens zijn dan vroeger. Het zijn er dubbel zo veel als drieëntwintig jaar geleden. In 2000 werd vijftig miljard ton materiaal uit de grond gehaald, in 2017 tweeënnegentig miljard ton. Het resultaat is dat we intussen vier van de negen grenzen voor een leefbare aarde overschreden hebben. Naast de klimaatverandering zijn er nog acht planetaire grenzen waarvan het overschrijden een bedreiging is voor het voortbestaan van het leven in zijn huidige vorm: de hoeveelheid ontbossing, oceaanverzuring, het verlies van biodiversiteit, de afbraak van de ozonlaag, de zoetwatervoorraad, stikstof- en fosforbelasting en de biogeochemische stromen.

Eindspel

Onze doorgeslagen vrije markteconomie ligt niet alleen ten grondslag aan de onaanvaardbare sociaaleconomische ongelijkheid en de vernieling van de planeet. Haar mensbeeld met de nadruk op het competitieve individu resulteert in een verlies van autonomie en verbondenheid. De maatschappelijke problemen die het onbehagen in de hand werken zijn dus terug te voeren op dezelfde oorzaak: de eindfase van een economisch systeem waarin het accent op structurele groei ligt. De oplossing ligt dus in een ander economisch systeem. We moeten weg van die groei. Het is letterlijk niet meer leefbaar. We moeten gaan naar een economie waar duurzaamheid centraal staat, waar we minder energie, producten en voedsel verbruiken - en dat is perfect mogelijk want op dit moment verspillen we vijftig procent van ons geproduceerde voedsel.

Hoe krijgen we dit voor mekaar? Dat hangt af van hoe het middenveld zich gaat organiseren. Want alle maatschappelijke veranderingen ontstaan bottom-up. De bankencrisis van 2008 was een belangrijke wake-up call. En je ziet stilaan de effecten daarvan, er is veel aan het bewegen op veel plekken in de samenleving. Dit verhaal is dus op een bepaalde manier een donker verhaal, maar ook een hoopvol verhaal. Omdat we weer verbindingen aan het vinden zijn in functie van een nieuw gemeenschappelijk doel."

tekst Joon Bilcke

aanbevolen: de boekenblog van Paul Verhaeghe, waar hij boeken bespreekt die hij de moeite waard vindt, boekenblog.paulverhaeghe.com; *Onbehagen* verschijnt begin mei bij De Bezige Bij.

De wereld betoveren

Als Paul Verhaeghe na zijn inleiding onder het toeziend oog van Nathalie Van Leuven het gesprek aangaat met Dominique Willaert ontspint zich een geëngageerd, boeiend en bij wijlen amusant gesprek – bij deze!

Dominique is gewezen artistiek leider van de Gentse sociaal-artistieke organisatie Victoria Deluxe. Hij schreef onlangs het boek *Dansen op een ziedende vulkaan*, 'een onderzoek naar de woede en het onbehagen in onze cultuur'. Van hem wou Nathalie vooreerst horen wat hem in de lezing van Paul was opgevallen.

"Paul heeft gelijk als hij zegt dat mensen zich voor hun identiteit moeten kunnen verbinden aan groepen en dat het tot onbehagen leidt als dat niet kan", zegt hij. "Ik kies voor een meer politieke lezing hiervan en stel vast dat er iets is verdwenen in de samenleving wat een groot deel van het onbehagen verklaart: de klasse-identiteit. Als mensen niet meer onderdeel kunnen uitmaken van een klasse, verliezen ze hun fierheid, hun zelfwaarde en raken ze ontspoord. Sommigen maken dan een inwaartse beweging en worden ziek. Die hoor je niet. Anderen worden woest. De woeste mensen hoor je vaker en beter."

In de steek

Dominique donderde naar eigen zeggen 'van zijn paard' toen het Capitool werd bestormd. "Amerika gaat door als de grootste democratie in het westen, maar eigenlijk is het dat niet. Het land staat op het punt in een burgeroorlog te ontsteken. Ik wilde onderzoeken hoe het zo ver was kunnen komen. Daaruit is het boek ontstaan. Nadat het was verschenen ben ik naar de Denderstreek getrokken. Ik praatte er in sociale woonwijken met mensen die we alleen op tv zien als er problemen zijn. Ze zijn in de steek gelaten. Het zijn mensen die een taxi moeten nemen om naar een bankkantoor te gaan of die niet weten hoe ze een account moeten aanmaken om recht te hebben op publieke dienstverlening. Intussen worden ze tegen mekaar opgezet. Het merendeel van hen stemt op Vlaams Belang. Maar ik heb een groot respect voor deze mensen. Er is een heel groot onderscheid tussen de architecten van de haat van het Vlaams Belang of Trump, en de mensen die ze in de val trekken. Ik roep iedereen dan ook op om te blijven babbelen met mensen die stemmen op een partij die niet de jouwe is. Maar ik zie ook wel wat hen verleidt. Extreemrechts heeft passie en hartstocht, veel meer dan de linkerzijde. Mensen willen tot een stam behoren. Extreemrechts is een stam, ze verkopen vlaggen, hebben symbolen, hebben cafés, bieden geborgenheid en onderdak. En wij, links, zijn supervoorzichtig geworden. We moeten weer een soort trots hebben voor de groep, de klasse waartoe je behoort."

Paul Verhaeghe beaamt. "Het idee van 'sociale klasse' is de voorbije decennia doelbewust uitgewist door de denktanks waar ik het over had, die alles gaan framen zijn rond het individu. Midden de jaren '70 bijvoorbeeld was iedereen er zich van bewust dat er een collectieve oplossing voor de klimaatproblematiek moest komen. Tot de fossiele industrie het idee lanceerde van 'de ecologische voetafdruk': de klimaatverandering is uw schuld, niet die van de industrie. De individualisering heeft dit soort indoctrinatie mogelijk gemaakt. We kunnen nu heel hard boos zijn op onze politici, maar tegen deze industrie hebben ze niets meer te zeggen. Ze staan tegenover een macht die mondiaal is terwijl zij zelf nationaal zijn georganiseerd." Maar Dominique past voor dit soort gelatenheid. "Waarom zouden we daar niet tegenop kunnen?" vraagt hij zich af. "We moeten mensen aanmoedigen om opnieuw de wereld te betoveren, durven zeggen, om de wereld te verbeteren gaan we sociaal ten strijde moeten trekken. Alle veranderingen in de geschiedenis zijn er gekomen door mensen en groepen die zegden: zoals het nu is hoeft het niet te zijn? Onlangs zag ik aan stakingspiketten verslagenheid, maar ook mensen die geloven dat ze samen de wereld kunnen veranderen, dat hogere lonen effectief mogelijk zijn als bedrijven meer winst maken dan ooit. Dat geloof, dat is 'herpolitiseren'." En ondeugend uitdagend richt hij zich tot Paul: "We hebben grote nood aan herpolitisering. Paul, waarom durf jij niet zeggen dat je eigenlijk socialist bent?"

Maar Paul vindt socialisme een heikel onderwerp, geeft hij te kennen: "De nieuwste vorm van socialisme die ik vandaag bezig zie is nationaalsocialisme. Dat is ten volle weer in opgang, bij het Front National van Le Pen, bij ons bij het Vlaams Belang. Ultrarechts heeft uitdrukkelijk de onderklasse ingelijfd, met vage 'socialistische' beloftes, en helaas werkt dat." "Je doet me toch zeer om socialisme gelijk te stellen met nationaalsocialisme", zegt Dominique, toch wat ontdaan. "Kijk naar de overwinning van Lula da Silva in Brazilië onlangs, of in eigen land naar de verwezenlijkingen die er zijn gekomen door de socialistische strijd." "In de geschiedenis heb je gelijk, in Brazilië ook", vindt Paul, "maar bij ons is het begrip voor een flink stuk besmet, ik denk dat we een nieuw begrippenapparaat nodig hebben. En ik ben er honderd procent van overtuigd dat we moeten herpolitiseren. Maar mijn idee om dat te doen gaat veel meer in de richting van een deliberatieve democratie. Dat is eigenlijk een moderne vormgeving van de parlementaire democratie waarbij een groep burgers op basis van kennis beslissingen neemt die uitgevoerd worden. In uw boek veeg je dat idee in één paragraaf van tafel, dat moet je toch eens beter bekijken. Het geloof in de traditionele instellingen is weg. Babbel met iemand onder de dertig jaar over politieke partijen. Die krijg je daar niet meer voor warm."

Monster

Wie jongeren zegt, zegt natuurlijk sociale media. Nathalie wil graag weten waarom Dominique in zijn boek veel aandacht besteedt aan de vernietigende want polariserende kracht ervan? "Een aantal cultuurdragers die mee voor sociale cohesie zorgden zijn verdwenen", vertelt hij. "Denk aan hoe iedereen vroeger op tv naar dezelfde programma's keek, waar de dag erop over werd gesproken op school of op het werk. In mijn gezin zitten we nu soms elk op ons eigen schermpje naar iets anders te kijken. Onze media-aandacht is versplinterd. Tegelijk is er een tsunami van fake news. In Amerika investeerde een rijke Republikein miljoenen dollars in Prager University, een mediakanaal waarmee hij mensen tegen elkaar wil opzetten en de samenleving ontwrichten. Het machtige Twitter is in handen van Elon Musk. Technologie heeft een monster gebaard waar we weer controle moeten over krijgen. Daarom sta ik kritisch tegenover de deliberatieve democratie. Dat is te veel een procedure voor mij, terwijl politiek gaat over een democratische strijd om de macht te veroveren, bijvoorbeeld om te zeggen, veel dingen die nu in handen zijn van enkelen moeten we terug in eigen handen kunnen krijgen, zoals dus de technologie die de sociale media aanstuurt."

"Tegelijk bestaan de sociale media nog maar zo'n vijftien jaar", poogt Paul een ander perspectief op te zetten, "tegen haar kinderziektes en aberraties wordt nu al opgestaan. Er komt de komende tien, vijftien jaar sowieso een regulering. De huidige digitalisering is eigenlijk de tweede boekdrukkunst. Die maakte kennis toegankelijk voor heel veel mensen. Maar naast boeken werden in de eerste honderd jaar vooral pamfletten gedrukt. Daar stond ook heel veel onzin in, dat was Twitter en facebook van die tijd. Het democratiserend effect van de boekdrukkunst begon op het moment dat er onderwijs kwam, dat zorgde voor een ordeningsprincipe voor de informatie die je kreeg. Ook nu weer is kennis nooit zo toegankelijk geweest op zo een goedkope manier. En ook nu weer worden we overspoeld door reclame en valse informatie. En ook nu weer is een ontzettend belangrijke taak weggelegd voor ons onderwijs om jonge mensen het onderscheid aan te leren tussen bonafide kennis en onzin. Maar sowieso ben ik nu al vaak verrast als ik hoor over welke gedegen info jongeren beschikken, terwijl ze geen kranten lezen en niet naar het journaal kijken."

Code Rood

Herhaaldelijk wees Paul er in zijn werk op dat in onze samenleving het individu het alfa en het omega is geworden, en het middenveld afkalft. Het maakt de vraag van Nathalie erg pregnant hoe dat middenveld zich goed kan organiseren om het onbehagen ten goeie te kanaliseren. Voor Dominique vangt een sterk middenveld de klachten en de woede van de burgers op, en doet het daar iets mee. "Maar ons maatschappelijk middenveld is voorzichtig en neutraal geworden", luidt zijn kritiek, "zeker als het gaat over structurele ongelijkheden. Er is meer angst om middelen te verliezen en dus minder autonomie. Wiens brood men eet... Als ik al bang ben om mijn mond open te doen, wat moeten mensen dan doen die het veel moeilijker hebben dan ik? Elke vogel zingt zoals hij gebekt is, maar de tegensprekelijkheid moet terug, we moeten weer zeggen 'ik ben niet akkoord'. Geen enkele sociale verandering kan ontstaan vanuit een ordentelijkheid. Ik pleit voor slim verzet, zoals de actie Code Rood onlangs. Laat ons maar wat stouter zijn, maar met humor en speelsheid, als schalkse ruiters, want je kan niet elke dag kwaad zijn. Ik hoop dat er nieuwe bewegingen opstaan waarin mensen strijdbaar kunnen zijn, een beetje onderdak kunnen vinden en nu en dan ook kunnen feesten." Het is een hoop die hij deelt met Paul: "De burgerlijke ongehoorzaamheid waar je over spreekt hebben we zeker nodig. Moesten we in groep burgerlijke ongehoorzaamheid doorvoeren, we zouden daar ontzettend veel mee kunnen afdwingen. We bezitten daar veel meer macht dan we denken. Dan komen we bij de vakbonden zoals die vroeger werkten."

Op dit strijdbaar perspectief leunt Nathalie als ze tot slot van Dominique en Paul graag wil horen wat hen optimisme geeft voor de toekomst. "Ik ben vrij hoopvol omdat ik de laatste tien jaar in toenemende mate een beweging van onderuit heb zien groeien", antwoordt Paul hierop. "Had je deze avond in 2009 georganiseerd dan waren er maar half zoveel mensen, nu heb je plaats tekort. Het publiek is ook meer gemengd. En in de geschiedenis heeft een beweging die van onderuit ontstaat zich altijd op een of andere manier doorgezet." Dominique is hoopvol omdat hij het ecologisch bewustzijn ziet groeien. "We doen de machthebbers nog onvoldoende pijn, maar er is een steeds breder gedeeld bewustzijn dat het ecologisch zo niet verder kan en dat doet mensen hun verantwoordelijkheid opnemen. En wat mij vooral hoop geeft, en dat is overal mijn afsluiter, is dat de PVDA in de volgende verkiezing meer stemmen dan de CD&V gaat halen." (hilariteit)

tekst Joon Bilcke

beeldend werk: Branko Vandenberghe

Energie in de ideale wereld

Energie is niet wanhopig. Energie drijft niet tot wanhoop. Energie is niet oorlogszuchtig. Energie is geen machtsmiddel. Zo kan energie geen energie geven.

Energie is er gewoon, hier of daar, hier en daar, en ze moet naar overal, want eigenlijk is ze van niemand, van geen land, ... toch niet écht. Er moet geen commercie noch machtsspelletjes rond energie worden gevoerd, wie kwam daarop? Dat geeft geen energie aan de mensen, aan gelijk welke mensen, alle mensen gelijk.
Allez, kom zeg nu, al die arme sukkelaars, het gepeupel vooral, gewone mensen zoals u en ik, als poppen, als pionnen daarom en daarvoor de moordende velden insturen om een hopeloze oorlog uit te vechten waaruit er nooit een échte winnaar kan komen, zelfs al zal die zo worden genoemd, geroemd en de geschiedenis ingeschreven, gerenommeerd! Hele families met hun honden, katten en andere huisdieren de kou en ontbering in dicteren terwijl heel die hoge, verwaande, machtshongerige en zieke nest veilig en wel en hoog in hun toren kunnen blijven toeven, ver weg van de door hen gecreëerde slagvelden, zot van het geweld!
De oorlogsindustrie floreert ermee maar wie krijgt daarvan nu energie, wie wordt daar nu beter van, wat is de bedoeling, hoe, waarom en door wie wordt zoiets nu bedacht? Was het een uitvinding van een of ander genie dat dacht dat hij... schandalig op zich toch al... we weten genoeg.
Blijkbaar bestaan ze dus écht, diegenen die meer mogen en kunnen en floreren dan anderen die misschien wat achterbleven, wat werden achtergesteld. Noem het 'establishment', de gezetelden die zogezegd vechten en de achtergestelden, diegenen die écht moeten vechten. Dat systeem, verandert dat ooit? Dat systeem waar enkel de happy few zogenaamd beter van worden terwijl het voor de anderen creperen is geblazen. Daarbij komt dan nog, welke rechtbank kan en mag zo'n systemische fouten behandelen, die al lang op voorhand onbehandelbaar zijn of toch konden worden verklaard, of draaien zij net mee in dat systeem? Alle media of hoe ze zich willen noemen laten het ook niet liggen en spelen in heel dit toneel ook wel hun niet zo proper rolletje, wie wordt daar dan weer beter van? Ik krijg hier geen energie van. Dat is koude energie, maar ze laat ons niet koud. En onverschillig zijn we ook al niet, toch? Maar het blijft koude energie!

Warme energie

Ik hou van mooie muziek, van het scheppende, gemaakt om een ander goed te doen, om zich er te goed aan te doen. Ik hou van David Bowie, ik hou van Debby Harry, ik hou van The Beatles en de Stones, ik hou van Blondie (maar dat zei ik al), van Elton John, van TC Matic, ik hou van Jacques Brel, van Marva en van Ann Christy, van Louis Neefs, van Ramses Shaffy en van Liesbeth List. Ik vergeet er nog veel, ik hou van hun creaties, hun nalatenschap. Allemaal zijn ze in staat om mij en vele anderen energie te geven, échte, eerlijke energie, een zacht dekentje om in te schuilen, verborgen en geborgen in mijn hol, mijn mancave of bed. Geborgenheid geven ze me, of toch een vorm van, dàt is warme energie.

De anderen, die me koude energie geven, borgen zogezegd ook van alles, zeggen ze opnieuw en opnieuw; ze bedrijven... de politiek, ze borgen dus vooral... de politiek. Ze borgen, zeggen ze, productieprocessen, mensen aan het werk, robots, kwaliteitsprocessen, geldstromen, bedrijven, banken, ze borgen zogezegd kwaliteit, nieuwe wapenontwerpen, -fabricage en -leveringen, noem maar op.
Ze vergaten te borgen, o fout o grote fout toch, en steeds opnieuw, op de lange termijn: de échte gezondheid, de échte vrede, het écht goede klimaat, de échte liefde, het gemeenschappelijke, die energie, die synergie, de échte geborgenheid dus, het menselijk welzijn, de échte leefbaarheid voor allen... al die levensnoodzakelijke 'details' werden dus blijkbaar en klaarblijkelijk 'vergeten', vergeten te borgen; ik krijg hier geen energie van, ze brachten koude energie.

Waarom al die machtsposities eens niet verlaten en eindelijk gaan voor die warme energie voor allen en niet enkel voor de happy few? Politiekers, banken en die veel te grote bedrijven met al die mensen in hun veel te hoge torens, kortom, al die zogenaamd groten der aarde, waarborg ons allen eens van écht warme energie, energie die voor energie zorgt en die ook doorgeeft, voor en door wie van goede wil is en dat zijn we toch met zijn allen... Authentieke warme energie! Wat denken jullie écht?

Aan allen veel warme energie en een warm nieuw jaar, maar nu ook weer niet te warm hé (knipoog).

Johnny Verkest

100 bedrijven

100 bedrijven, hun familie ermee samen 10.000 man
doe die weg, weg, weg zo rap mogelijk as 't kan
100 bedrijven stapelden gelden op eilanden
die eilanden zullen blijven, eender welke kleur van handen
handen af van hun machten met onderarmse verdeeldheid
handen omhoog, of de planeet groeit voort, nu mijn beleid

nu ons beleid, niet waar de overheid nu mee schijt
dat ongezien beleid, ongezien, geld zonder autoriteit

100 grootste bedrijven in de handen van de gemene handen
gemene landen met gemeen goede banden
die van alle landen, en handen samen, échte trawanten
diensten in dienst van alle belangen

moordend goe plan, het systeem heeft nu nog geen oor ervoor
een nieuw systeem, leven in leven houdend zowaar

zo bedacht maar nooit kwijt, nee eerder verspreid
zo geschreven
met dezelfde stylo
zo is constructief leven

Jérôme Duchateau

Een tocht langs de zijderoute

Op het goed geluk af

Het is zondag 9 oktober, namiddag. Natuurlijk kom ik deze keer te vroeg, dat is anders zeker mijn gewoonte niet, integendeel. Het is rustig op het vliegveld. Ja, ik vertrek op reis.

Het is de bedoeling, althans volgens het vliegtuigbiljet, om over te stappen in Istanbul en dan door te reizen richting Tashkent, de hoofdstad van Oezbekistan. Ik heb nog niks voorbereid, zoals in de goeie ouwe tijden, geen mails (want de mailbox wil niet werken, een technisch wonder bij mijn nieuwe provider Proximus). Dus op het goed geluk af! 'k Voel me op slag bijna veertig jaar jonger als reiziger, ware het niet dat ik te kampen heb met enorm pijnlijke nekspieren.
Het vliegveld van Istanbul zou een der grootste ter wereld zijn. Ik heb mijn 10.000 stappen rap gezet in de blinky supermarkt van de dutyfree. Want ik heb mijn verbinding gemist, door de vlucht met vertraging uit Brussel. Het is misschien beter zo, want om ergens uitgeschud te worden om vier uur 's morgens, zo prettig is dat ook niet.

Dinsdag 18 oktober al. Het is een eeuwigheid, of het lijkt er toch op, dat ik vertrok uit een apenland zonder gas maar met geen kleine energiefacturen. Twintig jaar geleden reisde ik ook al met de nachttrein. Maar de trein Moskou-Sint-Petersburg was een luxe uitvoering in vergelijking met deze hier. Hier glijden mijn vingers over het toetsenbord van de tablet op de kadans en het geschud van de trein. Dit is echt reizen!

Voor je met de trein kan reizen, bemachtig je een ticket. Dit kan via internet, of soms in je hotel. Maar echt naar het station gaan is pas superspannend. Zelfs in het loket waar de toerist wordt gediend is Engels een probleem, en ik geef toe, mijn Oezbeeks en Russisch is nu ook niet om hoog mee van de toren te blazen. Dus probeer je het nummer van de trein op te zoeken, de dag en eventueel het uur waarop je wil vertrekken, welk een ticket je wenst. Zo lukt het. Maar het blijft spannend.
Hoe is de sfeer nu op zo'n nachttrein. In economy class zijn er geen compartimenten, dat is dus een open trein met aan de ene kant vier stapelbedden en in de lengte nog twee. We slapen dus in groepjes van zes, geen scheiding tussen vrouwen, mannen en kinderen. Enkelen kunnen een beetje Engels, "Your country? Your name?" - "Belgium" en "Frank"'. Hazard, Courtois en nog veel andere voor mij onbekenden worden opgesomd. Hier zien ze ons graag met alle bekers naar huis gaan. Soms zie je rare dingen - 21u45, tijd om uw schoenen op te blinken, zou de smartphone al een platte batterij hebben?

Samarkand

Père-Lachaise

In Tashkent ging ik naar het plaatselijke Père-Lachaise. Grote tombes, bustes van figuren met macht en kapitaal. Voor hen is er rond de begraafplaats een hoge sterke muur gebouwd. Het volk wil hen niet terug. De gewone man zit hier verstopt, alleen of met meerderen, onder een berg aarde. Dat kan je zien aan een betonnen paaltje met nummers erop. Fabeltjes maken ons zelfs wijs dat iedereen gelijk geboren is.
Over de middag eet je 'plov', een rijstschotel, liefst met gekookt vlees, op zijn Oezbeeks, met thee en salade. Het is lekker en je bent goed voor enkele uren. Vegetariërs hebben hier weinig keuze.

Samarkand, een der grootste heiligdommen van de islam, is mooi om te bezoeken. Hier is de islam zoals hij moet zijn, tolerant. Op het Registan, het grote plein in het midden van Samarkand, kan je op een terras een pint drinken. Ondertussen vallen de blaadjes van de druivelaar, dus is het al duidelijk kouder dan twee weken geleden en ben ik in Khiva, de derde stad in Oezbekistan. Ook dit is een heiligdom van de islam, naast Bukhara en Samarkand, en erkend als Unesco werelderfgoed, met een oud stadsgedeelte met minaretten, moskeeën en madrassen. Dat zijn universiteiten waar ze naast de koran uitpluizen ook sterrenkunde en wiskunde bestudeerden. Je waant je werkelijk in de tijd van de Caravanserai, de rustplaatsen op de zijderoute tussen China en de Middellandse Zee.

Den truc van het tafellaken

Ik sukkel hier een restaurant binnen, een 'chique boite'. Aan de tafel voor mij zit volk dat een placement doet voor een rappe internetkabel, zo te zien aan hun kostuum. Ze nemen het ervan, weg van vrouw en kind, de firma betaalt de kosten. Bij de mannen van de telefoonleidingen gaan de flessen vodka, zoals altijd, onder het wikkelende tafellakken door. De man aan het kleine tafeltje, ik dus, moet zeker oordelen over de smaak van de vodka. In feite kan je hier gratis op restaurant gaan, ze bestellen altijd te veel en dan moet je mee aan tafel. Zo gastvrij en toch kunnen we niet praten, maar wel over voetbal. Hazard maakt het beslissende doelpunt, recht voor de raap. Met de steun van de Oezbeken zijn we wereldkampioen! Als Courtois maar, samen met de verdediging, zijn werk goed doet! Oezbekistan en apenland, wij steunen onze nationale ploeg!

Ecologische ramp

De Aralzee, ooit de vierde grootste binnenzee ter wereld, hebben ze van 1960 tot heden kunnen reduceren van 68.000 vierkante kilometer, dus meer dan twee keer België, naar een kleine 6.800 vierkante kilometer, zo'n twee en een half keer West-Vlaanderen. De roep naar meer katoen en meloenen, gewassen die enorm veel water nodig hebben, zorgde voor de aanleg van meer en meer irrigatiekanalen, waarvan vele in slechte staat, die de Aralzee zijn water ontnamen. Vanaf 1960 zakte het waterpeil met meer dan twintig centimeter per jaar. In 1972 moest de visvangst noodgedwongen haar activiteiten

De Aralzee

staken. De visindustrie werd ingeblikt. Dus geen vis meer om in te blikken. De kweek van muskusratten moest ook de schop op. Nu is de bodem van de zee een zandvlakte met zeeschelpen. Er zijn meer en meer zandstormen en de vissersboten liggen te roesten in het zand. Klimaatverandering in de regio, goed voor het toerisme? En er is aardgas gevonden, vandaar de wirwar van ondergrondse gasleidingen en overslagstations. Leve de vooruitgang!

Voor zijdeproducten moet je dus hier zijn. Samarkand is gekend voor zijn handgeknoopte tapijten in zijde. Een tapijt van twee op anderhalve meter is een werk van bijna een jaar. Dat is natuurlijk duur en er is veel concurrentie van machinaal geweven tapijten. Maar je moet een kenner zijn om het verschil te zien. Voor zijde verwerkt in textiel moet je dan weer in Margilan zijn. Onderhandelen is de boodschap!

Zo, eindelijk nog ne keer op reis, andere culturen opsnuiven en proeven. Voor mij hoeft Covid niet meer!

Frank 'ergens in het luchtruim van Turkije' Mulleman

NRJ

Laat mij eens beginnen met een liedjestekst.

Ik sta op, nog niet wakker
Ik wankel door het huis als 'n stakker.
Maar ondanks alles haal ik m'n doel, op het gevoel.
Ja, ik ben een gebruiker.
Het pure spul, dus zonder de suiker.
Ik giet het zwarte goud in een kop, en ik leef weer op.

Vof De Kunst - Een Kopje Koffie

Koffie, sedert de wraak van Onze Lieve Vrouw van De Harteklop (haar kapelletje in Bissegem al spelend teveel ontwijd als kind) niet meer aan mij besteed. Een theetje kan nog net, daarvan gaat mijnen tikker niet in het rood. Alleen, hoe geraak ik dan op dreef 's morgens? Met een thermos thee dus, gemaakt met amper één zakje. Niet uit zuinigheid maar uit voorzorg. Cafeïne is niet direct mijn vriend.

Bronnen

Waar zoekt een mens al niet de nodige energie om de dag goed door te brengen, om te functioneren zoals dat verwacht wordt en vooral, zoals je dat zelf wil?
Ik mag zeggen dat ik ondertussen een paar bronnen ontdekt heb. Al heel jong eigenlijk.
Ik ging altijd graag naar school. Leer- en weetgierig ging het er allemaal vlotjes in. Een luxe, besef ik maar al te goed. Talen, wiskunde, wetenschappen, ... om van te smullen. En als je dan nog een bevlogen leerkracht had, dan was het helemaal goed. Zo iemand was mijnheer Pottie, leraar Fysica. Hilarische momenten meegemaakt. Van hem leerden we trouwens ook de Wet Van Behoud Van Energie: "De wet van behoud van energie is een behoudswet die stelt dat de totale hoeveelheid energie in een geïsoleerd systeem te allen tijde constant blijft. De betekenis hiervan is dat energie niet kan worden gecreëerd of vernietigd, maar alleen kan worden omgezet van de ene in de andere vorm, bijvoorbeeld van chemische energie naar kinetische energie", aldus Wikipedia. In een formule is dit: E=T+V, waarbij E=energie, T=kinetische energie en V=potentiële energie. Voor meer uitleg, spreek me gerust eens live aan in de Unie.

Mijn eigen formule

Als kind speelde ik heel vaak 'schooljuffrouw'. Mijn poppen waren mijn leerlingen en al les gevende herhaalde ik eigenlijk mijn eigen leerstof. Ik zou later zeker leerkracht worden, zo dacht men. Mijn twee linkerhanden hebben daar anders over beslist. Knutselen en tekenen was voor mij altijd een marteling. Ik kan het nog steeds niet, het kleinste kind kan het beter dan ik. Laat staan dat ik het dan zou moeten geven in een lagere school en al zeker niet in een knutselgrage kleuterklas.
Het moest dus eerder iets met blablabla zijn, en zo werd het dan logopedie. Kennis doorgeven, dat doe ik heel graag. Taal stimuleren bij kinderen, de blik opentrekken bij tieners, het luisteren teruggeven aan dove volwassenen, ... het geeft me gewoon energie. Biechtewaar, ik fiets altijd fitter terug naar huis dan ik naar mijn werk doe. Die 'T' uit de formule staat bij mij dus voor 'therapie'.

Verder kom ik ontzettend graag onder de mensen voor allerlei activiteiten samen: theater, muziek, lezingen, Nederlands praten met anderstaligen, samen zingen, ... Ook hierna fiets ik fluitend naar huis, gegarandeerd. Kan de 'V' dan voor 'vereniging' staan?

Voilà, ik denk dat ik mijn eigen formule voor Energie heb gevonden. Laat het mijn wens zijn voor het komende jaar (godbetert die nieuwjaarswensen!) dat ieder zijn of haar eigen 'T' en 'V' vindt! En... toch ook een beetje betaalbare warmte van de chauffage als het even kan.

Linda Dedeurwaerder

Energía
Disociativa,
Asociativa,
Energía
Positiva
o Negativa?

Is dit wereld
Ongecontroleerd?
Zijn mensen niet-geïntegreerd,
ongeanimeerd?

Shall we come together
Like water drops, condensed
Like border lines, defenced
Like people, unsilenced
Reflective and sensed?

Una umanità che pensa
Ragiona e non silenzia
Unisce, non differenzia.

©lajauneschreibmaschine

beeldend werk: Veronica Schmalz

WAAR IS DAT STOPCONTACT

Ja... kweet het...
Ik doe mijn hersenen zeer met te pijnzen over de prijzen, over alles en nog wat kan ik mij ergeren, te veel om op te noemen.

Ja... kweet het...
We zijn serieus woest maar we moeten er deure. Ewel... zoek dan eens een andere deure, zegt een stemmeke, om uw Energie en welbevinden te bekomen! Wat je graag doet... zou dat veel Energie geven, vraagt dat stemmeke? Gratis, echt gratis Energie, zegt dat stemmeke, dat kom je tegenwoordig niet veel meer tegen! Nen dikke pieper, nen dikke knuffel, een oprechte 'merci', een ferm schoon compliment, een potje soep of een gedeeld stoofpotje... geven en krijgen, dat geeft warmte en Energie zegt dat stemmeke.

Ja... kweet het...
Kijk ook eens naar de Energievreters, zegt dat stemmeke. Sommige mensen zijn van nature heel druk, ze zuigen je leeg met zagen en klagen. Zeer vermoeiend. Ba, ja, dat mag, ... maar vraag hen maar eens hoe ze hun Energie opladen, en er dan welgezind van rondlopen.

Ja... kweet het...
Waar kun je nu Energie van krijgen?
Muziek, een theaterstuk, dansen, zingen, ontmoetingen, op een terras koffie of soep drinken? Een boek lezen, mensen een bezoek brengen, of gewoon lanterfanten? Of mooie herinneringen met anderen delen, of met mensen belevenissen organiseren, dat geeft je dan stof om erover te vertellen. Ja... dan straal je Energie uit, en maak je jezelf en anderen gelukkig, zegt dat stemmeke.

Ja... kweet het...
Moar... mest ook eens je kleerkast uit, en doe alleen de gekleurde leuke kleding aan die je goed staat. Doe eens plezant en zot met een gekleurde muts, en begin uw dag kleurig! De complimenten komen er garantie aan, vol warmte en Energie, en ja... gratis.

Ja... kweet het...
Hoe moeilijk ook, de solidariteit en het delen van warmte en positieve Energie zijn nu prioriteit, ondanks alles. Een dikke warme knuffel voor veel Energie!

Suzanne.Laura Deryckere

IN

IN HET
BIJZIJN
BLIJ ZIJN

MIEP LAMBRECHT

IN

IN HET
BIJZIJN
BIJ ZIJN

HET GAAT
U GOED.

FILIP DUMOLEIN

KORTRIJKWAARDIG

Toegegeven. Ik was bang, bang voor de afrekening. Ik miste huiselijke veiligheid, want kon gevonden worden, op verbruiksverleden gepakt, de latente energievingerwijzing smeulde. Dapper prevelde ik geregeld 'Scilt ende vrient', in mijn eigen, waardige taaltimbre, mijn gezellige stoof in het vizier, alsof ik me terdege op een slagveld diende voor te bereiden. Uiteraard stond ik met warmgraagte aan de juiste kant.

De goedendags vlogen me de voorbije maanden evenwel gezwind om de oren. Binnen deze energieveldslag stond mijn toeleverancier, naar werd beweerd, in het beste kamp. Daarom ploeterde ik ternauwernood voort, in de hoop heldhaftig aan zijn machtsbewind te kunnen ontkomen. Een gareel dat kneep. Mijn dikke teen vertelde me voorzichtig, die heldin werd ik niet. Ik diende te aanvaarden; ik zou aldus nooit bezongen worden.

Onmacht binnen het laatste gegeven verkilde me echter meer dan me lief was. Om wat ik langzamerhand vanonder mijn fleecedeken ontdekte, werd ik enkel strijdlustiger. Hoe kon het ook anders? Terwijl de gewone mens, waaronder mezelf, vocht met dikke truien, aan het rekenen sloeg en kreunde onder elke energieberichtgeving, werden op wereldvlak scherpe messen getrokken. Gesjoemel van eerste klas. Waarin vond men nog waarheid?

Mijn eigen waarheid zweeg allang in vele talen. Slechts weinig nieuwe, afdoende maatregelen werden me aangereikt. Onder dit energiejuk zou ik mijn plan trekken moeten; ik zwaaide beter zelf mijn eigen goedendag.

De afrekening viel uiteindelijk best mee. Het bleek niet echt een verdict. Ik kon voor enige tijd weer vrij naar adem happen. Toch voelde niets behaaglijk voor me. Werd ik voorlopig warm gehouden? Ik wist het niet. Mijn knots droeg stalen pinnen, van een goede kwaliteit. Restte mij nog te sleutelen aan mijn uitspraak; Scilt ende vrient, Kortrijkwaardig.

Linde Moreel

beeldend werk: Branko Vandenberghe

ga ook eens naar onze website
WWW.UNIEDERZORGELOZEN.BE

Unieweetjes en dito nieuwtjes vind je ook op onze facebookpagina

DE GAZET
DE WEREELD DOOR ZORGELOZE OGEN

De Gazet is een project van de Unie der Zorgelozen en verschijnt tweemaal per jaar. Ze geeft een ruime inkijk in de werking van de Unie en is een belangrijk platform voor de Zorgelozen. Ook vele andere stemmen uit het brede maatschappelijke en artistieke veld komen aan bod. Voor u is het de ideale manier om ons werk – beter – te leren kennen, voor ons om u erbij te betrekken.

werkten mee aan deze Gazet *Heroen Bollaert, Anja Brugghe, Giulieta Cortez, Linda Dedeurwaerder, Marij Defieuw, Marijke Dejaeghere, Suzanne-Laura Deryckere, Jérôme Duchateau, Filip Dumolein, Ludo De Brabander, Miep Lambrecht, Dries Lesage, Linde Moreel, Frank Mulleman, Bernard Noffels, Triene Nottebaere, Peter Peene, Veronica Schmalz, Geert Six, Elien Spillebeen, Stefanie Tanghe, Branko Vandenberghe, José Vandenbroucke, Paul Verhaeghe, Johnny Verkest, Nathalie Van Leuven en Dominique Willaert* ***eindredactie*** *Joon Bilcke* ***vormgeving*** *Bruno Tytgat*

Wilt u op de hoogte blijven van onze activiteiten en projecten ? Mail, bel, schrijf of kom gewoon even langs: Unie der Zorgelozen, Pluimstraat 7, 8500 Kortrijk - 056/220 400 - info@uniederzorgelozen.be

met steun van de Vlaamse Gemeenschap, de provincie West-Vlaanderen, OCMW Kortrijk en de stad Kortrijk

driemaandelijkse gazet / januari-februari-maart 2023
Afgiftekantoor 8500 Kortrijk Mail
v.u. en afzender: Klaartje Mertens, Unie der Zorgelozen vzw, Pluimstraat 7, 8500 Kortrijk
P erkenningsnummer 608 253

DE GAZET

DE WERELD DOOR ZORGELOZE OGEN

Unie der Zorgelozen

VERBREEK VERZAMEL VERTEL

Energie

De Zorgelozen reflecteren en schrijven over warme, koude en nog andere energie

Meer wapens, meer vrede ?

Ludo De Brabander, Dries Lesage en Peter Peene meten de temperatuur van de vredesbeweging

Over onbehagen

Paul Verhaeghe en Dominique Willaert in gesprek

En verder...

Het voorbije najaar bij de Unie – Lallen, brallen en knallen! – Allez, Chantez! weer vanuit de douche De lieve vrede – Het verhaal van onze vredesavond – Stroom – Energie – Neem eens een bosbad! – Energia Mijn Strijd – Dromen doet geloven – Energie in de ideale wereld – 100 bedrijven – Een tocht langs de zijderoute – NRJ – Waar is dat stopcontact – Kortrijkwaardig